

Izhaja vsak četrtek in velja
s poštnino vred ali v Mari-
boru s pošiljanjem na dom
za celo leto 32 D, pol leta
16 D, četrtek leta 8 D. Izven
Jugoslavije 64 D. Naročnina
se pošlje na upravnštvo
Slov. Gospodarja v Mari-
boru, Koroška cesta št. 5. —
List se dopošilja do odpo-
reditve Naročnina se plače-
vajo. Tel. interurban 113.

Posamezna številka stane 1.50 din.

Poštnina plačana v gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo je v Mariboru,
Koroška cesta št. 5. Rokopisi
se ne vračajo. Upravnštvo
sprejema naročnino, inserate
in reklamacije.
Cene inseratov po dogovoru.
Za večkratne oglase primeren
popust. Nezaprtje reklamacije
so poštnine proste. Čekovni
račun poštnega urada Ljub-
ljana 10.603. Telefon inter-
urban 113.

60. letnik.

37. številka.

Maribor, dne 16. septembra 1926.

Sv. Oče Orlom in vsemu slov. narodu.

Slovenski Orli so v začetku tega meseca pohiteli na zlet v Rim, kjer bi se naj vrstile mednarodne tekme katol. telovadcev. O izletu smo že zadnjič poročali. Dne 3. sept. je sprejel izletnike, ki jih je vodil ljubljanski škof dr. Jeglič, tudi sv. Oče Pij XI. Ob tej priliki jih je nagovoril s sledečim pozdravom Orlom in vsemu slovenskemu narodu:

»Prepričani smo in dobro podučeni, kako globoko veren je Vaš slovenski narod. Slovenci so ves čas bili vdani sinovi sv. Cerkve. Zato je pač prav Vaš današnji obisk najlepši dokaz, da živa vera prednikov živi tudi v Vas. Prišli ste v Rim, da se tu ob virih žive vere še bolj utrdite in usposobite za boj, katerega pač moramo bojevati vsi. Veliko je težav v življenju. In prav za te težave najdemo sredstev in pripomočkov v naši veri. Vaša pot Vas vodi tudi v Assisi, kjer letos praznujejo 700letnico sv. Frančiška. Tudi tam boste prejeli novega ognja za versko navdušenje, katerega želimo, da ponesete tudi domov med Vaše brate in sestre, med Vaše očete in matere, med Vaše otroke in bolnike, kateri te žive vere najbolj rabijo. Bodite Vi, mladina, pravi apostoli molitve, apostoli pravega krščanskega življenja. Zahvalim se vremenu Vašemu škofu, ki tako vzorno deluje, zahvalim se odboru in voditeljem Vašim. Srečen sem, da gledam pred seboj zastopnike Vaših Orlov. Prav tem naj velja moj blagoslov, da bodo telesno močni in duševno čvrsti v boju za krščanske pravice in resnice. Moj blagoslov naj se razlike dalje na vse Vaše organizacije, mladenske in dekliške, na ženske in moške, nad stanovske in prosvetne, nad celo Vašo katoliško akcijo. Zlasti pa blagoslavljam delo Vašega škofa in Vaših duhovnikov, da bi njihovo delo rodilo vedno lepih sadov.«

V borbi proti povišanju davkov.

(Narodni poslanec VI. Pušenjak.)

Kakor hitro bodo razpisane kake volitve, ali bodo razne liberalne stranke smatralne za potrebno, lopniti po SLS, bodo prišle, kar smo neštetokrat doživelji, z lažnjivimi očitki, da je SLS kriva vseh pretiranih davkov, kriva vseh povišanih davkov in s podobnimi očitki. Pribiti treba ponovno, ker se na take stvari tako rado pozabi, da niso zastopniki SLS glasovali, odkar imamo v novi državi izvoljeno narodno zastopstvo, ne za proračun, ne za dvanaštine, ne za noben zakon, s katerim se uvajajo nova bremena, ali povišujejo stara, pač pa vedno stavili predloge za omiljenje davčnih bremen v Sloveniji z dobro utemeljevanimi dokazi, da je Slovenija preobremenjena.

Dobijo se še tudi ljudje, ki ponavljajo v eno mer, če tudi se njim razloži položaj, da bi se vendar malo lahko znižali davki, mnogokrat s pripombo: »Jaz bi pa že dosegel znižanje, če bi bil — spodaj.« Zato smatram za umestno, da razložim položaj, ki obstoji sedaj, ko se razpravlja o novem davčnem zakonu, v — narodni skupščini.

Zadnji Mohikanec.

Povest iz leta 1757.

Po J. F. Cooper-ju predelal Al. Benkovič.

13

»Stojte, za božjo voljo!« je za zidom kriknil nekdo s prestrašenim glasom. »Moja otroka sta! Hitro odprite vrata in z bajonetom sovražnika zapodite nazaj!«

Heyward je slišal, kako so vrata zaškripala v tečajih, pohitel je za klicem, videl, da prodira ven četa vojakov v rdečih uniformah, spoznal je svoj bataljon, mu hitro skočil na čelo ter takoj nato vrgel nazaj zasledovalce.

Za hip sta bili Kora in Eliza kot omamljeni, videči, da ju je zapustil Heyward. Predno pa sta se mogli zavesteti, je planil proti njima sivolas, stasit častnik. Privil si je hčerki na prsi. Vroče solze so mu tekle po bledem obrazu, ko je jecjal besede: »Bodi zahvaljen, o Gospod!«

IX. Klanje.

Naslednji dnevi so potekali v pomanjkanju, zmešnjavah in nevarnostih obleganja. Branilci Viljem Henrika niso mogli ničesar storiti proti premočnemu sovražniku. Slabotni, v naglici zgrajeni nasipi niso mogli dolgo kljubovati težkim topovom. Živil in streljiva je bilo od dne do dne manj. Vse je kazalo, da general Webb s svojo vojsko dremije na bregovih Hudsona in da je čisto pozabil na stiske svojih rojakov. Montcalm je bil bližnje gozdove napolnil s Huronci. Njih plena željno rjovenje je dan in noč odmevalo v angleško trdnjavno in z grozo navdajalo oblegance.

Zahteva po izenačenju davkov.

Ob priliki pretresa ustave se je postavila zahteva po izenačenju davkov in šele po preteku pet let se je predložil nov davčni zakon, kateri naj prinese izenačenje davkov. Pravo izenačenje davkov pa bo nastopilo le tedaj, če se bodo neznosna davčna bremena v preobremenjenih pokrajinalah, kakor je Slovenija, omilila. Predloženi davčni zakon ne prinese nobenega omiljenja, temveč le povišanje obstoječih davkov, zato se borimo proti njemu, zato skušamo do seči znatne spremembe, katere bi omilile neznosno davčno bremo. Izenačenje na papirju odklanjam, odklanjam vsak poskus pod krinko izenačenja — povišati dosedanje neposredne davke.

Davčni odbor.

Davčni zakon se pretresa v davčnem odboru, ki šteje 21 članov, 13 od vladne večine, 8 od opozicije. Pisec članka je jedini slovenski član v odboru. Od opozicije se sej udeležujejo 4, največ 5 članov. Člani vladne večine ne govore nič, ali silno malo, njih naloga je, glasovati za vladni predlog, stavijo svoje predloge, zastopnik vlade pojasnjuje vladni predlog, nato se glasuje. Obično glasuje 9 ali 10 članov (Radičevci in radikali, Radičevci so vedno polnoštevno prisotni) za vladni predlog, 4 al' 5 proti. Zastopnik Jugoslovenskega kluba opozarja na poslabšanje sedaj veljavnega davčnega zakona, na grozečo povišanje vseh davčnih vrst, glasuje proti, a kaj pomaga, ko razpolagajo vladne stranke s 13, a opozicija samo z 8 glasovi. Pa bo kak posebno brihten politik rekel: Pa idite v vladu! Ako bi zatajili svoj program, kakor Radičevci, bi lahko prej bili v vladu, kakor Radičevci, a nastane vprašanje: Kaj bi dosegli? Pri tej strankarski grupaciji bi dosegli toliko kakor Radičevci, namreč nič, glasovati bi pa morali za ta nesprejemljiv davčni zakon, za povišanje davčnih bremen, bili bi mi isti, ki bi zakrivili povečanje davčnih bremen. S tem, da se borimo za uresničenje našega programa, za samostojnost Slovenije, se borimo proti ljudstvu škodljivim zakonom in pritiskamo na vladu, da — mora popuščati. Zasluga opozicije je, da je morala vladu odložiti sklepanje o davčnih odstotkih (o višini posameznih davkov), o obdelenju kmetijskih zadrg, o eksistenčnem minimu, o občinskih in okrajnih dokladah državnih podjetij, kar bi ne storila, ako bi bili vsi z zakonom tako zadovoljni kot Radičevci, ki se naravnost pehajo za hitro sprejetje zakona, četudi sami izjavljajo, da bo novi zakon prinesel povišanje neposrednih davkov.

Odločilna bitka.

Davčni odbor je imel doslej okrog 40 sej, izdelano je samo ogrodje davčnega zakona, glavno: razprava in sklepanje o višini davkov pride — nazadnje. Ko se je pričela razprava o dohodnini, sem predlagal ukinitve dohodnine, ker se isti protivi iz upravičenih razlogov kmetsko ljudstvu, ker to zahtevajo gospodarske korporacije in ker sam delegat ministrstva financ dr. Šavnik v Ljubljani dvomi, da bi dohodnina dala povolen uspeh v pokrajnah s pomanjkljivo šolsko izobrazbo. Dohodnina se lahko brez škode za državo blagajno odpravi, ker bodo ostali povišani davki dali državni blagajni več dohodkov kot doslej vsi neposredni davki z dohodnino vred. Izjavil sem v svojem govoru bojazen, da bomo dohodnine, kakor n. pr. davek na poslovni promet, plačevali spet le prečani, ker manjkajo v Srbiji in Črnigori vsi predpogojji (kataster, sposobno uradništvo, vnema za delo) za pravilen predpis in plačilo neposrednih davkov. Radikalnim poslancem nič ne prija dohodnina, edino Radičevci molče odobravajo dohodnino.

Bilo je popoldne petega dne obleganja. Sklenjeno je bilo kratko premirje. Major Heyward je porabil to priliko, da je šel na nasipe uživati sveži zrak, ki je vel sem od jetera, ter opazoval sovražnikove napredke.

Večer je bil svež in miren, zrak poživljajoč. Razen samotne straže, ki je hodila po nasipu sem in tja, je bil čisto sam. Zdelo se je, kakor bi si bila narava trenotek, ko je utihnilo grmenje topov in žvižganje krogel, izbrala za to, da se pokaže v najmilejši, najmičnejši podobi. Solnce je poslavljajoče se žarke lilo preko pokrajine, zelene gore so prijazno pozdravljale iz daljave, na nebuh so plavali lahki večerni oblački. Jezersko gladino so oživljali z zastavami okrašeni čolni, v katerih so se vozili vojaki sovražne armade ter se zabavali ribe loveč. Drugi so se s smehom in vriščem vzpenjali na sosednje grize, ali pa družno prepevali in plesali, kar je privabilo iz gozdnih skrivališč posamezne gruče Indijancev. Dve banderi sta plapolali v vetru, eno na trdnjavskem nasipu, drugo na naprek pomaknjeni sovražni bateriji. Vse je kazalo, da je to dan veselja. Nihče ni mislil na to, da bodo krvave vojne grozote kmalu končale ta kratki oddih.

Zamišljen je Heyward opazoval pisano vrvenje, ko so bližajoči se koraki njegovo pozornost obrnili na ploščad pred velikimi vrati. Stopil je na ogel nasipa in videl, kako se je Sokol, spremljan od francoskega častnika, bližal trdnjavi.

Obraz držnega gozdovnika je bil mračen in upadel, kakor bi čutil ponizanje, da je prišel sovražniku v roke. Bil je brez svoje priljubljene puške in roke je imel zvezane na hrstu. Ko je Heyward spoznal visoko postavlo in pobito, a vedno še kljubovalni obraz svojega prijatelja, je pohitel navzdol po nasipu, da ga pozdravi.

Odločilna bitka nas še čaka, ker se bodo najvažnejše stvari razpravljale — nazadnje. Bitka še bo vroča, zahtevati bomo značno znižanje davčnih odstotkov, poskusili vse, da preprečimo povišanje dosedanjih pretiranih davkov. Borimo se in bomo se borili, ker hočemo biti, kakor vselej, zvesti volilcem dani oblubi, in, ker smo trdno prepričani, da je v interesu napredka države in gospodarskega obstoja Slovenije, da se izvrši pravo, resnično izenačenje davkov v celi državi in v zvezi s tem — zmanjšanje neznosnih bremen, ki ogrožajo obstoj vseh stanov v Sloveniji.

Zavoženo državno gospodarstvo.

Naša država, po naravnem bogastvu zelo obdarovana, je vendar v svojem gospodarstvu popolnoma na tleh. Državni davki so višji, kakor jih posamezniki zmorejo. Državni nastavljeni so nezadovoljni. Vojni invalidi si morajo skoroda sami pomagati, kljub temu, da plačujemo invalidni davek. Brezposelnost narašča vedno bolj in narod mora iti s trebuham za kruhom po svetu. Ako pogledate kmetijstvo ali obrt ali trgovino ali industrijo — vse propada. Cvetle le nepoštenost v državnem gospodarstvu, ki jo s tujo besedo imenujemo korupcijo. Poleg tega, da se na vodilnih državnih mestih gospodari na veliko škodo državnega in narodnega imetja, so pa tam tudi ljudje, ki so z nevečero roko vozili naše državno gospodarstvo, da propada na vseh koncih in krajin.

Vzroki, da je naše državno gospodarstvo tako slabo.

Ko je bilo pred kratkim posebno zborovanje o gospodarskem položaju naše države v Beogradu, so zborovalci poslali trgovinsku ministru posebno spomenico, v kateri so razmotrivali, zakaj je naše državno gospodarstvo tako slabo. Pravilno so povedali, da zavoljo tega, ker so pred leti glede denarja napravili take zmešnjave, ki so povzročile milijardno škodo državljanom. Spominjam se, kako se je tedaj denar kot nezanesljiv v vrednosti zametoval, kako se je na drugi strani zopet spekuliralo s to nezanesljivostjo denarja, ki se je izpreminjala vedno le na škodo naših državljanov in na korist drugih držav, ker nismo imeli modrih državnih gospodarjev. Denarja je bilo koton, nato pa se je naenkrat izpremenilo, da je danes denar redka stvar.

Državni stroški so se tako negospodarsko povečali, da imamo državni proračun, po katerem pride na vsakega državljan letnih 1000 dinarjev državne dajatve. Tak proračun je prava mora za državno gospodarstvo.

Posebno poglavje je, ki bi vedelo marsikaj povedati, koliko škode je povzročila državnemu gospodarstvu nepravilna uporaba vojnega plena, ki ga je naša država ob preveratu zajela. Neka posebna malomarnost se je takrat poletila državnih oblasti, da se jim ni zdelo vredno, vse tiste vrednote državi ohraniti. Isto bi morali reči o vojni odškodnosti, ki jo je naša država dobila, oziroma jo še dobiva. Ta vojna odškodnina je naši državi prav malo koristila, ker so posamezniki kot dobavitelji ali posredovalci znali to vojno odškodnino izrabiti za svoj oseben dobiček.

Kako okrepliti državno gospodarstvo?

Navedeni vzroki so priveli državno gospodarstvo tako daleč, da moramo danes v veliki skrbi gledati v bodočnost. Ako ne pojdejo vsi narodu odgovorni krog na odločilnih mestih takoj na rešitev našega državnega gospodarstva, tedaj pojde še hitrej v propast kot dosedaj. Nujno

A drugi glasovi so obrnili nase njegovo pozornost, da je za hip pozabil na svojo nakano. Bili sta sestri, ki sta se bili podali na sveži zrak. Videl jih ni od tistega časa, ko jih je bil zapustil pred trdnjavco. Ko se je bil takrat ločil od njiju, sta bili utrujeni in zdeleni od žalosti in napora, zdaj pa jih je zopet videl poživljeni, okrepljeni in cvetoči.

»Vi nezvesti vitezi! mu je zaklicala nasproti Eliza smehljajočih se oči in žarečih lic. »Tako se torej zopet vidimo? Niti za zameru naju niste prosili, da ste naju takrat zapustili, in zakaj še niste prišli vprašati, kako se počutiva?«

»Vaš oče vama lahko pove, da sem skrbel za vajubolj, nego si mislita,« je odgovoril Heyward. »Vse dni in vse noči sem prebil tukaj, ker je bila to moja dolžnost. Ko pa bi bil vedel, da boste tako razlagali izpolnovanje vojaške dolžnosti, potem —«

»Heyward! Dunkan!« je vzkliknila Eliza in solze so ji orosile oči. »Ako sem vas žalila z naglim jezikom, naj se mi kar posuši. Povej mu vendar, Kora, kako visoko ceniva njegove usluge in kako prisrčno sva mu hvaležni!«

S toplimi besedami mu je Kora izrazila niju hvaležna čuvstva. Heywardu se je hitro zopet razjasnil obraz. Nekaj časa so se še razgovarjali, potem pa se je mladi častnik poslovil in odhitel v Munrovo stanovanje. Ko je vstopil, je general mračnega obraza z velikimi koraki hodil po sobi.

»Pravkar sem hotel poslati po vas, major,« je rekel vstopivšemu mlademu možu.

»Jaz pa sem vam hotel izraziti svoje obžalovanje, da se je Sokol, katerega sem bil tako toplo priporočil kot se lahko, vrnil kot ujetnik sovražnika. Upam, da nimate vzroka dvomil o njegovi zvestobi.«

je, da se tega dela lotijo tudi vse resne politične stranke. Naša SLS vedno pozivlja in deluje po svojih poslancih v narodni skupščini, da se preide iz raznih osebnih spletkarjen, ki povzročajo vedne izpreamembe v Beogradu, na resno delo za okrepitev državnega gospodarstva. Da bi se v tem oziru res kaj ukrenilo, kar bi pomagalo, bo treba to le izpeljati:

Državni proračun se mora znižati, nikakor pa ne zvišati, kot nam že sedanja vlada nekoliko napoveduje. Toličko proslavljeni štedenje v državnih podjetjih in ustanovah se do zdaj še ni uvedlo, a se bo moralno, samo na bolj praktičen način, kot pa se to zdaj urejuje. Gospodarska zakona daja naj bo pravična v izenačenju davkov in ostalih državnih dajatvah. Država naj podpira podjetnost manjših okolišev, recimo občine, oziroma pokrajine, katerim naj se da je čimvečja gospodarska avtonomija.

Gospodarska rešitev Slovenije.

Že pesnik Vodnik je zapisal, da je zemlja Slovencev zdrava in njena lega najprava. Polje, vinograd, gora, more, ruda, kupčija — to so viri gospodarstva v slovenskem delu naše države. Razumljivo je, da sedanjim vodilnim državnim krogom ni ravno pri srcu, ali bo Slovenija gospodarsko močna ali ne. Še nekako nevoščljivi so ji, da ni prava puščava in to vedno ponavljajo v svojih listih in govorih. Zato je razumljivo, da vsi gospodarski krogi v Sloveniji vedno bolj uvidevajo, da ima Beograd gluhu ušesa za prošnje, tudi za zahteve. Tako se vedno bolj utrije prepričanje, pomagaj si sam. Toda dandanes je v naši državi še takša ustava v veljavni, ki je le na pol izpeljana in ki ovira državljanje celo v tem, da bi si sami pomagali. Zato je nujno, da se boj za politično, kulturno in tudi gospodarsko avtonomijo vrši naprej z vso silo. Volitve v trgovsko in obrtno zbornico kažejo, da bodo zmagali oni, ki jim je za gospodarsko rešitev Slovenije. Mi kmetje želimo trgovstvu, obrtništvu in industriji v Sloveniji čim večji in živahnjejši razvoj, ker vemo, da se bo tudi kmetijstvo po tem okreplilo. Poleg te želje pa imamo kmetje še eno, ki jo zdaj tudi javno povdarjam: Mi hočemo tudi svojo kmetijsko zbornico za Slovenijo! Po teh stanovsko-gospodarskih zbornicah se bo nudila najbolj sigurna gospodarska samopoč Sloveniji. Gospodarsko močna Slovenija bode pa tudi močna opora naši državi in zato najboljši — severni mejnik!

Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

Pašič se vrača. Kljub svoji visoki starosti se je Pašič vendarle še opomogel, da zopet misli na vodstvo države. Deloma zavoljeno afere svojega sina in zaradi zdravja se je umaknil za nekaj časa od krmila države, zanašajoč se na svojo stranko. A radikalna stranka mu ni več tista opora, kot mu je bila dozdaj. Zato bo imel Pašič, k obo skušal zopet dobiti v svoje roke vodstvo radikalne stranke in vlade, dosti posla. Ali mu bo uspelo, se bo v kratkem poznalo. Napel bo vse moči, da si pribori nazaj vodilno mesto, ali pa popolnoma politično propade. Za državo bi bilo to poslednje bolje kot prvo.

Spor med vlado in premogovniki, o katerem smo že zadnjič med noticami poročali, je napredoval v toliko, da bo vlada vse odpuščene delavce poslala v državne premogovnike na delo ter bo predvsem uporabljala premog iz teh rudnikov. Trboveljska premogokopna družba bo na ta način prisiljena, da bo znižala ceno premoga. Zanimivo je, da stane angleški ali avstrijski premog pri nas ravno toliko kot domači in je še boljši. Lastniki premogovnikov Trboveljske družbe pač hočejo veliko zaslužiti. Kako se bode ta spor med vlado in družbo končal, še danes ni mogoče teči.

Vlada ima seje o gospodarski krizi. Pretekli petek, dne 10. t. m., je sedanja vlada v posebni seji razpravljala o težkem gospodarskem položaju v naši državi. Kako je ta težek položaj nastal, je bilo lahko dognati, a kako se iz nje ga rešiti, o tem pa se za enkrat še ni govorilo, tako pravi poročilo o tej seji. Res, delavnina vlada.

Število državnih uradnikov se bo znižalo — to je tudi nekak predpogoj, da se bo državni proračun lahko zmanjšal. V prosvetnem ministrstvu je sedem raznih oddelkov,

»Zvestoba Dolge puške mi je dobro znana«, je odgovoril Munro, »in je vzvišena nad vsako sumnjo. A vse kaže, da ga je zapustila sreča. Montcalm ga je ujel in mi ga poslal nazaj s hinavsko vlijudnostjo svojega naroda, češ, da ve, kako visoko ga cenim.«

»Kaj pa je z generalom Webbom in njegovimi pomožnimi četami?«

»Vi ste preveč nestrpni, major. Za tak pohod je treba časa«, je reklo stari vojak in se bolestno nasmejal.

»Torej pridejo? Sokol je to povedal?«

»On je govoril samo o nekem pismu, tega pa mu je odvzel Montcalm.«

»A kaj pravi Sokol? Saj ima oči, ušesa in jezik. Ali ne more z besedami povedati, kar mu je naročeno? Ali ni videl nikakih priprav za našo rešitev?«

»V Fort Edvardu imajo vsak dan parade!« je vzkljuknil Munro, a je kmalu izpremenil porogljivo govorjenje in pristavil zamišljen:

»Sicer pa me je general Montcalm povabil na sestank, da mi pove, kaj stoji v tistem pismu. Ker pa je naše stanje od ure do ure bolj nevezdržljivo, jaz pa bi se Francuzom nerad pokazal preveč popustljivega, sem sklenil, da bi vi šli tja namesto mene in se pogajali.«

Z veseljem je sprejel Heyward častno nalogo in se nemudoma podal v francoski tabor. Montcalm ga je sprejel izredno prijazno, vendar se Heywardu ni posrečilo, da bi kaj izvedel o vsebinu tistega pisma. Uzlovoljen zaradi brezvsepnega pogajanja se je vrnil v trdnjava in šel zeti k generalu.

Našel je Munra v nežnem pogovoru s hčerama, a ti dve sta se na očetov migljaj umaknili, ko je vstopil mladi častnik.

Dr. Korošec v Brežicah. Dne 3. oktobra, ob 11. uri predpoldne, se vrši v Brežicah na vrtu in dvorišču Narodnega doma okrajni shod SLS za brežiški in krški okraj. Govori načelnik SLS dr. Korošec.

ki so popolnoma nepotrebni, da jih bodo sedaj pet ukinili in bosta le dva ostala. Primerno se bo znižalo število uradništva tudi v drugih ministrstvih.

Davidovičevci in Spahovec se bodo združili v eno stranko, ki se bo imenovala demokratska zajednica.

Slovenci in sedanj politični položaj. V velikem notranjem boju v radikalni stranki sami, ki bo v kratkem, zdaj ko je Pašič prišel domov, tudi bruhnil v javnosti, in pri trhli vladini večini, ki jo tvorijo radikalni in radičevci, je vprašanje, kako stališče naj zavzamejo Slovenci. Pucelj, ki je zdaj minister, in njegovi radičevci, enako tudi slovenski radikalni, ne morejo zavzeti nobenega stališča v imenu Slovencev, ker predstavljajo le malo skupino ljudi, obenem pa morajo le to govoriti, kar reče radičevcem Zagreb — radikalom po Beograd. Slovenijo zastopa dejansko le SLS. Naša stranka, ki je edina pooblaščena v imenu Slovencev soodločevati v vladi, deluje na tem, da se izpremeni sedanje državno politično stanje, ki vso državo, posebej še Slovenijo, tare. Ako se pokaže, da je prišel čas, ko bo mogoče pri nas sestaviti vlado reda, pravice in dela, teda bo tudi Slovenija pripravljena sodelovati pri vladi po svoji zastopnici SLS. In čimpreje se bo taka vlada sestavila, tembolje za državo.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Mir ljudem na zemlji. Najvažnejši dogodek v svetovni politiki preteklega tedna je gotova ta, da je bila Nemčija dne 10. t. m. sprejeta v Društvo narodov. S tem se je odstranila ona napetost med premaganci in zmagovalci iz svetovne vojne ter so zopet sedli h skupni mizi zastopniki narodov, da se pogovorijo o vzajemnem skupnem delu za rešitev Evrope. Nikdar več vojne med narodi, vse spore naj rešuje Društvo narodov — tako so končevali govorniki, odločajoči voditelji evropskih in izvenevropskih držav. Bog daj, da bi te besede bile tudi uresničene, saj je Evropa po zadnji vojni spoznala, da je vojna pač — uničevanje samega sebe.

Bombni atentat na Mussolini. Preteklo soboto je neki mladenič vrgel proti Mussoliniju, ki se je peljal v avtomobil po Rimu, bombo v avto. Bomba je zadela stransko okno avtomobila, padla na tla in eksplodirala, a Mussolini ni ranila. Ranjeni so bili drugi potniki na ulici. Napadalca so takoj pripeli. Po vsej Italiji vlada zavoljno tegata napada veliko razburjenje. Po mnogih krajinah so fašisti vsled ogroženosti napadli svoje politične nasprotnike, a brez povoda, ker je napadalec Francoz.

Državni preobrat v Grčiji se ni izvršil tako gladko, kakor so si revolucionarji mislili. Prejšnji predsednik je imel za vzdrževanje svoje vlade posebne čete, kot Mussolini fašiste, in te sedaj niso hotele pred redno vojsko položiti orožja. Tako so se že začeli spopadi od obeh strani in bati se je domače državljanke vojne.

Kaj je novega?

Današnji številki »Gospodarja« so priložene slike. Ta priloga se je tokrat zakasnila, ker se tiska v Ljubljani in so bile ovire pri strojih in prosimo, naj nam cenj. naročniki oprostijo, da nismo mogli zdržati »Gospodarskih novic« s slikami!

Smrtnonevarni sunek z nožem. Dne 5. in 8. t. m. se je vršil na Teznu pri Mariboru vojni razpored za okoliške občine. Razpored je bil proti pričakovanju dobro obiskan in je potekel mirno brez preprič in pretepov. Duhovi na Teznu niso bili razburkani, ker je bilo na vežbalničku prepovedano točenje alkohola in v bližini ni nobene večje krčme. Dne 5. t. m. tudi po končanem razporedu in po razhodu ni prišlo nikjer do pretepov in tudi razporedni dan 8. septembra je končal na Teznu v znamenu zastopnosti. Še le proti večeru so se sprli med seboj šentpeterski fantje,

Pozorno je poslušal general Heywardovo poročilo, potem pa je reklo:

»Dobro, ako že ne gre drugače, potem sem pripravljen, da se osebno sestanem z Montcalmom in sicer nemudoma. Vi, dragi Heyward, pa me spremite. Pošljite naprej trobentača, da naznani naš prihod. Treba pa je tudi, da imamo v bližini stražo, ako nas čaka izdaja.«

Heyward je odšel, da nemudoma ukrene, kar je bilo treba. Naprej je poslal poslanca z belo zastavo, kmalu pa je že tudi on s stražo stal ob velikih vratih, kjer ga je že čakal general.

Ko so bili nekaj sto korakov oddaljeni od nasipov, je prišel od one strani Montcalm s svojim spremstvom.

Na obeh straneh so zapeli bobni, oddelka sta se ustavila ne daleč vsaksebi, poveljnika, vsak s svojim častnikom, pa sta si šla nasproti in se dostojanstveno pozdravila.

Prvi hip ni izpregovoril nobeden. Drug drugega je opazoval z radovednim pogledom. Potem pa je Montcalm prvi prekinil molk. Ker Munro ni bil zmožen francoščine, se je govoreč obračal k Heywardu, ki je besede tolmačil svojemu generalu. Francoz je vlijudno in oglajeno obračal besedo, Anglež pa je odgovarjal bolj trdo, a možato in resno.

»Ti hribi naokrog«, je reklo Montcalm po daljšem razgovoru, »nam nudijo izvrstni pogled na vaše utrdbe. Zdaj poznamo njih slabosti tako dobro kot vi.«

»Vprašajte Francoza, Heyward,« je ponosno odgovoril Munro, »če nesoj njegovi dalnjogledi tudi do Hudsona in če ve, kdaj nam pridejo na pomoč Webbove čete.«

»Naj general Webb govoril sam zase«, je odgovoril Montcalm in podal nasprotniku odprto pismo.

ki so popivali v gostilni Klojčnik ob Dravi, kake četrte ure od Št. Petra. Iz prerekanja se je razvila običajni pretep, ki se je osredotočil na komaj 21letnega Franca Poštraka iz Celestrine, ki je bil osovražen med fanti radi prejšnjih pretepov. Vinjeni fantalini so se precej časa lasali in ruvali med seboj, dokler ni eden pognal Poštraku v hrbotnožo do ročaja. Sunjeni se je zgrudil s krikom na tla in napadalci so se razšli po krvavem zločinu na vse strani. Smrtnoranjenega so prenesli starejši možje v gostilno, kjer je pa umrl v četrtek zjutraj. Sestra zaklanega je skušala med pretepom brata braniti in ga iztrgala iz klopčiča pretepačev, a tudi njo je nekdo močno ranil z nožem prekohrbta. Žandarmerija bo imela obilo opravka, predno bode izsledila onega, ki je zaklal Poštraka, ker se je vršil pretep in pokolj v objemu nočne teme.

Požar v Slinnici pri Mariboru. V noči od srede na četrtek je nastal v Orehovi vasi, občina Slinnica, požar pri posestniku Karlu Reitmeierju. Ogenj je opazil tudi mariborski stolnici čuvaj, ki je admiriral mestno požarno brambo. Z avtoturbino so priseli na kraj požara samo 10 min. pozneje, kot domača požarna bramba. Hiša, ki je bila slamo krita, se je nahajala že cela v plamenih, tako da je bilo nemogoče jo rešiti. Pač pa so požar omejili, da se ogenj ni razširil na sosednja poslopja. Posestnik ima škode za 22.000 dinarjev.

Smrt pod brzovlakom. Dne 8. t. m. se je vrgel v Senvici ob Savu pod brzovlak št. 3 neznan moški ter obležal razmesarjen in mrtev na tračnicah. Samomorilec je oblečen v boljšo črno obleko, je velike postave, pristriženih brk, s črnimi, redkimi lasmi. Na levem roku ima oteklin. Baje je Mariborčan, vendar policija še ni ugotovila njegove identitete.

Samomor. Zastrupila se je pri postaji Zabok-Krapinske toplice 17letna Terezija Štrbucelj, doma od Št. Lenarta pri Trbovljah. Izpla je najprej steklenico lizol, nato pa se je vrgla pod vlak. Kolesa so ji odrezala glavo in odtrgala desno roko. Kaj je vzrok tega obupnega dejanja, zanesimo ugotovili. Samomori se tako množijo, da so znak velike in opasne moralne krize.

Tihotapeci umorili finačnega stražnika. Pretekli tork je šel finančni stražnik podpredsednik v Št. Ilju v Sl. gor. Resnik na državno mejo. Ker ga ni bilo celo dan nazaj in tudi ne na praznik v sredo, so ga šli iskat. Našli so ga ob nekem jarku v Ceršaku pri Št. Ilju mrtvega z razbito glavo. Kolikor se je moglo dognati, je pokojni zalobil dva tihotapeca, ki pa sta se ga lotila ter nadvladala. Eden mu je zadal smrten sunek z nožem, drugi pa ga s kopitom njeve lastne puške udaril po glavi. Tihotapce še dosedaj niso dobili.

Tolovajski napad na cesti. Dne 8. t. m. se je vračal železniški uslužbenec Mirko Rojko iz Št. Lenarta peš v Maribor. Proti večeru so ga srečali nekaj sto korakov od gostilne Schicker trije mladoletni fantje, od katerih je nosil srednji močan kol. Ustavili so Rojka in on s kolom je zakričal nad njim: »Živiljenje ali denar!« ter ga obenem udaril s kolom po roki. Rojko je skočil v stran, v istem hipu pa je dobil drugi udarec po glavi, ki ga je vrgel na tla. V nezastoj je ležal nekaj ur. Ko se je prebudil, je opazil, da so mu napadalci slekli suknjo, ki je ležala nekaj metrov dalje. Vendar mu ni zmanjkal niti denar niti kaka druga stvar. Napadalec je Rojko točno popisal, tako da jih ne bo težko izslediti.

Elektrifikacija Št. Ilja v Slov. goricah. Priprave za elektrifikacijo tukajšnjega kraja so uspele že tako daleč, da je pripravljalni odbor svojo nalogo dovršil in se je dne 22. avgusta t. l. ustanovila tozadzna zadruga. Ta je šla pod vodstvom mladega inženirja Karla Ehrlich po odmerjeni poti naprej, je razpisala takoj ponudbe za posamezna dela in se bodo ta v najkrajšem času oddala. Kaže, da se bodo dela lahko pričela že v 14 dneh in se bodo sentilčani še pred Božičem letosnjega leta lahko razveseljevali pri novi luči.

Smrtna nesreča in požar pri Sv. Antonu v Slov. goricah. Pri Zavčovih v Grabonoškem vrhu so star zasut vodnjak praznili. Delo je šlo prav lepo od rok. Prišli so do vode. Dne 6. septembra popoldne ob štirih so bili trije delavci, ki so bili znotraj, namenjeni jamo zapustiti in iti k mali južini. Dva se vstopita v škaf, da ju gor prpeljejo, tretji, Anton Čuček, češkar starši še žive v Župetincih, se pa pod škafom prime samo za robove škafa, da ga visečega pripeljejo. Po vožnji šestih metrov pa mu roke otrpnejo, pada v vod-

Munro si niti ni dal raztolmačiti besede, ampak je hitro segel po pisantu, ki je bilo zanj tako važno. Med čitanjem

njak in se smrtno pobije. Bil je še v sv. olje djan. Fant je bil dober in vesele narave. — Dne 11. t. m. je začelo goreti v Brengovi pri Lipnikovih in je zgorelo gospodarsko poslopje ter hiša. Požar je nepojasnjen. Škoda velika.

Listnica uprave »Slov. Gospodarja!« Tu in tam se zgodi, da kdo naročnikov ne prejme »Slov. Gospodarja« pravočasno, ali pa ga sploh ne prejme. Da bo cenjenim naročnikom jasno, kako pošiljam »Slov. Gospodarja« povemo, da pridejo vsi izvodi za isto posto istočasno in pod skupnim ovtkom. Ako torej kdo ne dobi lista, naj najpreje vpraša na domači pošti zanj. Če ga tam ni, naj javi na upravo »Slov. Gospodarja« na navadnem listu, brez znamke, le besedo »Reklamacija« naj napiše na list. Uprava bo potem že ugotovila, kje je vzrok, da lista mnogi ne prejemajo redno. — Tudi pripominjam, da taki, ki hočejo list na ogled in zahtevajo le eno številko, dobijo samo eno, dokler uprava ne prejme naročnine. Zato je najbolje, da se list kar naroči, na kar ga bodo točno in redno prejemali novi naročniki, ki naj pripomnijo, da so novi naročniki. Kér si uprava prizadeva, ustreči p. n. naročnikom v vsem, nje same pritožbe ne zadenejo, pa jim bo klub temu ustregla v zadovoljnost naročnikov.

Spor med našo vlado in Trboveljsko družbo. Že v zadnjem »Gospodarju« smo poročali, da je Trboveljska premogokopna družba sklenila odpustiti nad 3000 rudarjev ter na ta način odvrniti zahtevo, da naj se zniža cena premoga za 15%. S tem sklepom bi seveda bili udarjeni najbolj slovenski delavci, ki bi morali v tujino za službo. Na pritisk javnosti je vlada nato sklenila, da bo prevzela vse odpušcene rudarje v svoje rudnike v službo. Konečno je prišlo do nekakega sporazuma. — Ta veliki spor bi kmalu povzročil veliko gospodarsko nesrečo v Sloveniji, da niso čuječi varuh pravočasno nastopili. Dr. Korošec je takoj osebno posredoval pri vseh prizadetih ministrstvih v korist ugodne rešitve tega spora. Posebno odposlanstvo delavstva se je zglasilo pri dr. Korošcu, ki je v družbi s poslancema Smodejem in Pušenjakom razpravljal o tem sporazumu med vlado in Trboveljsko družbo. Kajti ta sporazum naj bi se izvršil na ta način, da bi ga plačalo zopet delavstvo, ne sicer v denarju, ampak z daljšim delovnim časom. Poslanec dr. Gosar je takoj, ko se je za to novo nakano izvedelo, poslal brzjavne proteste v imenu delavstva. — Spor torej, ki je bil med vlado in Trboveljsko premogokopno družbo, se je prenesel na drugo stran, med delavstvo in Trboveljsko družbo. Vlada je to zadevo rešila prav polovčarsko, kakor je tudi vse njeni delo takšno. Sama je proti obstoječim zakonom dala Trboveljski družbi navodilo, naj »uredi« delovni čas rudarjem. Delo rudarjev je tako težko, da vsake pol ure podaljška zahteva veliko telesnih sil. Spor se bo torej od te strani nadaljeval. A batí se je, da delavstvo ne bo zmagalo, ker ga je vlada, ki bi ga bila dolžna čuvati, sama pognala v ta boj. To je znova dokaz, kako sedanja vlada rešuje velika vprašanja prav po šolarsko in da bo rešitev za državo, čimpreje bo šla ta vlada od državnega krmila.

Uspehi Jugoslovanskega kluba v boju za koristi kmetata. Davčni odbor je te dni razpravljal o čl. 103, ki ugotavlja način določevanja dohodkov. Poslane P u s e n j a k je predlagal, da se v slučaju, ako se poseka gozd, izračunajo dohodki z odbitkom stroškov za pogozdovanje, kakor tudi, da se vrednost letne majemnine pri stavbah, katere porabljajo lastnik sam za kmetijstvo ali obrtne namene, ali za brezplačno stanovanje delavcev, ne vzame v račun pri določevanju dohodkov. Oba predloga sta bila sprejeta. — Ko so radikali videli, kako se opozicija bori, da bi dosegla udobnosti za kmetski stan, so ogorčeni protestirali proti celemu zakonu in zapostavljanju kmetskega stanu. Zahtevali so znatne spremembe zakona. Jasno je, da bo vlada imela z zakonom še mnogo težav in da bo morala v mnogem popustiti, ako bo hotela doseči, da narodna skupščina zakon sprejme. Radikali se zavedajo odgovornosti pred ljudstvom, zato podpirajo opozicijo. Radičevci pa so z zakonom popolnoma zadovoljni. Ne govore nič, pač pa se tu intam javi kak njihov govornik, se poteguje za zakon in ga hvali. Ko bodo pa radičevci prišli med kmete, pa bodo zopet vpili, kako so seljački! Kadar bi bilo pa treba se za kmetia postaviti, tedaj pa jih sram biti seljački.

Ob odhodnici šolskega ravnatelja g. S. Gajšeka. Brez dvoma manjka nam v današnjih časih dobrih zgledov. Saj ve vsak pameten človek, da je dober zgled najboljša pridiga, najlepši nauk in to zlasti še za mladino, ki posnema rada to, kar vidi pri drugih. Zato pa je naša dolžnost, da pokažemo ljudstvu dobre zglede, da ga opozorimo na te in one čednosti, ki jih ima ta ali oni dober človek. Zato bi bil greh, ako bi zamolčali imena takih vrlih mož, ki svetijo takoreč s svojim lepim življenjem pred nami in nam kažejo pravo pot poštenega, vestnega in krščanskega življenja. En tak vrl mož v današnjih časih je šolski ravnatelj

g. Simon Gajšek. Kot izbornen šolnik, pedagog v pravem pomenu besede je deloval na večjih krajih, a najdalje in nazadnje pa v Dobovi nad 20 let. Mož, res vnet za napredek ljudstva, je pozabil v svoji službi popolnoma na sebe in se žrtvoval le za druge. Pred njegovim prihodom je bila šola v Dobovi v žalostnem stanju. G. ravnatelj jo je znal dvigniti na najboljši glas v Posavju. In bivši g. nadzornik se je izrazil mekoč, v Dobovo ne grem jaz nadzorovat, tam ni treba, ampak tam hočem le obiskati plemenito rodbino Gajšekovo. V šoli vseskozi vosten, natančen in točen, pravilen in nepopustljiv, je ljubil s celim srcem šolsko mladino in zato ni čuda, če so ob slovesu na glas plakali vsi otroci. Zadnja leta je g. ravnatelj podučeval večinoma VI. razred. Tu je navajal dečke zlasti v kmetijskem podku, kdor je le hotel, je dobil tukaj vsega potrebnega nauka za življenje. Da so bili učenci res izborno podkovani, je dokaz izjava drugih, ki so rekli in naročali: le pošljite jih še kaj iz Dobove, tam so dobri učenci! Že samo poslušati ravnstvo, je bil velik užitek, kaj šele drugo. In to nič suharnega, ampak vse živo, nazorno, praktično, in s kakšno lahko in vse to brez sile in brez palice! Zato se ni čuditi, če je bivša Davidovičeva vlada imenovala g. ravnatelja za nadzornika. V svoji ponižnosti pa je to takoj odklonil. Dočim se drugi pulijo in pehajo za čast, je g. ravnatelj kratko malo odbil. Kakor vsepovsod natančen in vosten, tako pa je bil vosten tudi v zasebnem življenju in res praktičen kristjan. V njegovem stanovanju se je molilo pred jedjo in po jedi, zjutraj in zvečer. Službe božje se je udeleževal tako natančno vsa leta, da je bil naravnost apostol za celo faro. Kar pa g. ravnatelj ni mogel storiti po eni strani, je pa storila to njegova nad vse plemenita in preblaga gospa soproga iz slavné rodbine Tramšek. Ona je bila celi fari takoreč mati. Kot učiteljica ročnih ženskih del je uvažala deklice le na praktično plat, kar se malokrat zgodi, in to z vso vnenom! Koliko časa je ta gospa žrtvovala za bolnike, koliko zdravil skuhala in vse to zastonj in z veseljem! Sedaj lahko razumemo, zakaj žaluje cela fara za to zlato in plemenito rodino! Vi, spoštovani g. ravnatelj in spoštovana gospa, ki prebivate sedaj tam v Mariboru in uživate zasluzeni pokoj, Vam želi cela fara obilo sreče in božjega blagoslova!

Novi občinski odbor prevzel občino na Teznu pri Mariboru. V nedeljo, dne 12. t. m., je prevzel novi občinski odbor občino na Teznu pri Mariboru. Izvoljeni župan g. Vinko Bezjak je prevzel to častno mesto in kot njegova 2 svetovalca sta bila izvoljena: Josip Šebeder, krojač na Teznu, in Josip Vitez, nastavljenec mestne plinarne v Mariboru. Tezenskemu občinskemu odboru pod vodstvom našega zvestega pristaša Bezjaka je sedaj zasigurna dela zmožnost, katero so poprej onemogočali demokratski orjušni. Novi g. župan uraduje od zadnje nedelje naprej.

Neznan mrljč v Škednju. V Šmarjeti ob Pesnici ima mariborski industrialec Scherbaum svoje travnike in tudi Škedenj, v katerem je bilo dne 12. t. m. zvere najdeno truplo neznanega možkega. V omenjenem Škednju je po navadi spal 18letni Polajnšek. Že dne 8. t. m. je začutil, da se širi okrog njega precejšen smrad, a je vzrok ugotovil šele naslednjega dne in o zadevi takoj obvestil žandarmijsko postajo v Lajtersbergu, ki je nemudoma pričela z obširno preiskavo. Mrljč je ležal pod pol metra debelo plastjo sena z navzdol obrnjenim obrazom. Čevljje je imel sezute in položene tik glave. Ena suknja mu je ležala ob vzglavju, druga pa pri nogah. Truplo samo je v razpadajočem stanju in je nemogoče dognati, kdo da bi bil. Prsni koš ima pod vratom na desni strani dva prsta široko rano, ki je morala biti prizadejana z ostrom orodjem. Krvni madeži so bili najdeni na čevaljih in na sunkji, vendar se kljub prizadavanju oblasti ni dalo ugotoviti prav nobenega vzroka strašnega zločina, ki je vzbudil v vsej okolici precejšnje razburjenje. Vendar so razni znaki vzbudili sum, da bi najdeno truplo moglo biti v kaki zvezi z umorom našega finančnega stražnika v Št. Ilju. Mogoče je, da je dne 7. t. m. umorjeni finančni pripravnik smrtno ranil še le pet dni kasneje najdenega neznanca, ki so ga njegovi tovariši, bodisi še živega ali že mrtvega, privlekli do Sv. Marjetete in ga tam skrili v seno. O nenavadnem slučaju krožijo najrazličnejše domneve, vendar bo navedeni sum najbolj odgovarjal resnici. Truplo neznanca je bilo prepeljano na pokopališče na Pobrežju pri Mariboru, kjer je bilo razteleseno.

Velik vrom v Št. Janžu na Dravskem polju. Dne 13. t. m. ponoči so neznani stolci vlonili v gostilno Zel ter odnesli več stvari. Ko se je zjutraj prebudil gostilničarjev sin, je opazil, da je bilo vlonljeno v kaščo. Kolikor se je

dosedaj ugtovilo, so storilci odnesli vozno opremo, moško kolo znamke »Steyer«, nove moške hlače, zračno cev večje vrednosti ter še mnogo drugih malenkosti.

Tridnevica na čast sv. Frančišku se bo obhajala na Remšniku od 2. do 4. oktobra. Vodil bo pobožnost o. kapucin iz Maribora. Tako bo dana tudi prilika za svetoletne odpustke.

Katoliški duhovnik najlažje podpira svoje onemogle starše! Tako se je reklo nekemu duhovniku na Vojnem okrugu v Mariboru. Duhovniki imate vsega, lahko podpirate svoje domove; če so vaši bratje v vojaški službi, njim ni treba skrajšane roke. In poleg tega je še najbolj zanimivo tole: Posredujočemu g. poslancu odgovori gospod vojni minister na njegovo interpelacijo z »da«, sprejme prošnjo ter naroči podrejenim uradom nadaljnje poslovanje. Prideš na vojni okrug, kjer je po višjem naročilu treba zadevo rešiti, tedaj te pa zavrnejo kot človeka, ki nima pravice!

Nesreča na lov pri Ormožu. V sredo je bil obstrelen na lov sin ormoškega tovarnarja usnja g. Josip Kralj. V soboto, dne 11. t. m., je podlegel posledicam poškodbe.

Štiridesetletnica. Znani vodja romarskih procesij od Št. Lovrenca v Slov. gor. na Ptujsko goro Franc Lajh je obhajal pri letosnjem romanju 40letnico, odkar vodi te procesije.

Posebnosti narave. Po travnikih krog Limbuša pri Mariboru je odkril rastlinoslovec in magister g. Alojzij Benkovič iz Amerike prepeljano in kot človek visoko rastlino Rudbeckia laciniata (Sonnenhut), ki cvete sedaj na jesen ter ima velik rumen cvet. Rastlino so gojili do pred leti po cvetličnjakih, a od tamkaj se je razplasta po travnikih, katere že ogroža radi hitre razmnožitve in bujne rasti. Da se ta sicer lepo cvetoča, a brezkoristna rastlina ne bo preveč na značno škodo travništva razmnožila, bode treba nekaj ukreniti. Rastlina doslej ni imela slovenskega imena in jo je krstil g. Benkovič za »vsljivko«. — Na posestvu monsignorja in profesorja Vrezeta pri Sv. Roku pri Šmarju je videti na treh jablanih poleg zrelih jabolk normalno in lepo razvito cvetje.

Z vrha zvonika je strmolglavil na tlak. V soboto, dne 11. t. m., je popravljal v Velikih Laščah na Kranjskem klepar, oče dveh otrok, na zvoniku stare farne cerkve križ in jabolko in je vse v redu izvršil. Prosil je tamošnjega g. kaplana, da bi ga popoldne v tej poziciji slikal, ker bo šel še enkrat na zvonik, klub temu, da je delo že izvršeno. In res, popoldne, ko se je povspel do križa in se zanj prikel, sta se križ in jabolko odlomila in nesrečnež je strmolglavil na kamenita tla, kjer je obležal mrtev. Zlomil si je tilnik. Več gledalcev, ki so prizor gledali, se je onesvetilo. Vzrok nesreče pripisujejo dejstvu, da je bil v cerkevem jabolku ves les strohjen in ni držal teže, s katero se je ponesrečeni jabolka oprijel.

Smrt v čolnu na Blejskem jezeru. Zonet se je uresničil star pregor, ki pravi, da nihče ne ve, za katerim oglom ga čaka smrt in da te ure ne pove nobena pratika. — Mlad mož, čvrst in zdrav, se je odpeljal v nedeljo na Bled. Bil je to Drago Moser, doma z Dunaja, po poklicu risar, zaposlen v Jugoslovanski tiskarni v Ljubljani. Na Bledu si je najel čoln in se je odpeljal proti otoku. Med vožnjo pa so opazili nekateri veslači, ki so bili v njegovi bližini, da leži mož na dnu čolna in se niti ne gane. Približali so se mu in ker ni dal Moser nobenega znaka življenja, so zavlekli čoln k bregu in so poklicali zdravnika. Ta je takoj ugotovil, da je zadela mladeniča kap in bi bila vsaka tudi takošnja pomoč popolnoma brezuspešna.

Omejitev sprejema umobilnih. Ker se klub opetovanjam objavim v časopisih, tičočih se omejitev sprejemov v opazovalnicu, oziroma zavode za umobilne, še vedno ne vpoštevajo določila, podana vsled trajne prenapolnjenosti, se še enkrat, a to slednjič, naznana: Sprejeti se morejo le najnižji zavodne oskrbe absolutno potrebni slučaji, nujnost se mora v spričevalu utemeljiti, navedba o nevarnosti za sebe ali za druge z dejstvi dokazati. Vsi bolniki, ki so primerni za domačo oskrbo, se morajo odklanjati. Gospodje zdravniki naj vpoštevajo ta opomin in take bolnike ne posiljajo ter njim in spremiščalcem ne povzročajo nepotrebnih stroškov. Privatniki in občine, ki se pozovejo za prevzetje bolnikov iz zavodov, naj se temu pozivu takoj pokorijo. Ker bo prenapolnjenost zavodov trajala, dokler se ne uresniči naše prizadevanje po otvoritvi novega zavoda, bode omejitev sprejemov ostala v veljavi tudi nadalje. Po tolikokratnih časopisnih objavah je umevno, da je brez predmetno vsako pritoževanje zaradi zavrnitev, oziroma zaradi stroškov.

brzdanosti in podivjanosti, ga potom lepih iger dvigniti v nedogledne višine poštenosti in pravičnosti. Za tem ciljem hoče naš Ljudski oder stopati in iz tega namena se priporoča ljudstvu za mnogoštevilne posete nadaljnji gledališki predstav. — Toraj, na svidenje dne 26. t. m., ob 7. uri zvečer v Krekovi dvorani v Središču.

Orlovska družina v Sv. Juriju ob Taboru priredi v nedeljo, dne 19. septembra, ob pol 15. uri javno telovadbo na vrtu gospoda Alojza Culka (Zilnika) v Ojstriški vasi. Spored obsega proste valje članov, članic in obojnega naraščaja, redovne vaje, orodna telovadba: drog, bradlja, krogli; po telovadbi prostota zavoda, srečolov, šaljiva pošta s sodelovanjem velenjske rudarske godbe. Savinjčani, ki ste vedno kazali simpatijo orlovske mladini, vljudno vabljeni!

Braslovčev. V Savinjski dolini še starci ljudje pomnijo, da je bila pred več desetletji v Braslovčah velika tombola. Tako velika tombola se priredi tudi letos v Braslovčah v nedeljo, dne 26. septembra, ob 1. uri popoldne na vrtu Kmetijske zadruge. Glavnih dobitkov ali tombol je deset: 1. Fino moško kolo, 2. nova konjška oprema, 3. lepa stenska ura, sukno za moško oblike, 5 kos platna 35 m, 6. izdelana ženska oblike, 7. moški čevlji, 8. 9. 10. ovce. Razven tombol je še 10 kvintern, 20 kvatern, 30 tern in 60 amb. Po tomboli se vrši vrtna veselica na istem prostoru. Svira prijubljena godba na pihala in tamburaški zbor Prosvetnega društva ter nastopa pevsko društvo v Braslovčah. Vsaka tablica stane 5 D. Tablice so na razpolago v kapeljini in kmetijski zadrugi v Braslovčah. Cisti dobiček je namenjen za zgradbo novega Društvenega doma. Vabljeni ste ob bližu in daleč vsi, da kupujete tombolske tablice in se udeležite prireditve, kakor še dolgo let ni bilo v Savinjski dolini.

Poročila S. L. S.

Shodi dr. Hohnječa. Poslanec dr. Hohnjec je imel zadnji čas v konjiškem okraju te-le shode: pri Sv. Kunigundi na Pohonju 22. avgusta, na Stranicah 29. avgusta, na Kebelu 5. septembra, v Špitaliču 8. septembra, na Prihovi 12. septembra. Ljudstvo odločno obsoja centralizem, ki mu je prinesel ogromna davčna bremena in gospodarski propad. Vsi sloji ljudstva z ogorčenjem odklanjajo vse tiste stranke, ki so glasovale za centralizem ali pa ga podpirajo. Demokratska stranka, nekdajna slovenska samostojna stranka, sedaj Radičev privesek v Sloveniji, in vse druge centralistične stranke so v Sloveniji obsojene na smrt, slovensko ljudstvo pa bo pod zavdom SLS živilo, se borilo ter bo tudi zmagalo. Politika SLS se vsepovsodi odobrava.

Shoda SLS na Vurbergu in Hajdini v nedeljo, dne 19. septembra, ne bo, ker se vrši v Ptiju vojaški razpored.

Shod na Gornjem Klapju pri Sv. Jakobu v Slov. gor. je bil zelo

Trojčke je dobila dne 4. avgusta t. l. žena bivšega dobrovoljca Ilije Pejoviča v Ruskem selu v Banatu. Zakonca imata razen teh še dva otroka, satra izpod treh let. Imata pa kot kolonista 5 ha zemlje in živita v hlevu na posestvu grofa Sečenija.

Dva pastirja umrla vsled kačjega pika. V vasi Drenovo pri Sarajevu se je dogodil tragičen slučaj. Dva pastirčka sta čuvala čredo ovac. Nenadoma je enega pičila kača. Tovariš mu je priskočil na pomoč in hotel ubiti kačo s kolom. Ko pa je prvič zamahnil, se je kača preplašila, se zakladila v njega in pičila tudi njega. Oba pastirčka sta že naslednjega dne umrli.

Oče v pijanosti ubil sina. Posestnik Rade Markov iz Barande pri Bečkereku v Banatu je silno udan alkoholu. V pijanem stanju mora njegova družina silno mnogo pretreti. V petek je prišel zopet pijan domov in napadel svojega sina Svetimira. Ko se je ta hotel braniti, se je zadikal v njega z nožem in ga sunil s tako silo v glavo, da je čez nekaj ur umrli. Ubijalec se je sam prijavil sodišču in je bil takoj oddan v zapore.

Težka nesreča v Dalmaciji. V kamenolomu Gorma pri Omišu se dogodila strašna nesreča. Tu so kopali delavci lapor za tovarno cementa v Omišu. Nenadoma se je na vrhu odtrgal zemeljski plaz v širini 8 metrov ter zasul 7 delavcev. Trije od njih, Marko in Ivan Ažič in Marko Rogošič, so našli pod zemljjo smrt. Ostala štirje so bili težko ranjeni.

15leten morilec. Dne 27. julija 1924 so našli v bližini vasi Manning na Gornjem Štajerskem napol golo truplo 13letnega dečka, zadavljenega z zanjko, spleteno iz vrbovih vejic. Oblasti so domnevale, da gre za umor iz pohotnosti, toda vsa poizvedovanja po storilcu so bila zamašana. Te dni, po preteklu dveh let, je stvar pojasnjena. V Waldingu so aretilarji 15letnega nezakonskega sina rudarja Steinhuberja radi neke tativine. Pri zasljevanju je priznal, da je začagal pred petimi leti, torej kot desetleten deček, nekemu kmetu hišo, pred dvema letoma pa vrgel 13letnega Reitmeierja v potok, nakar ga je skupno z dvema tovaršema zadavil. Steinhuber je nekoliko slaboumen, sicer pa splošno znan maloprindnež.

Zločinci umorili mater in hčer. V mali vasici Mostar pri Veliki Kikindi je odkrilo orožništvo skrivenost zločin. Trgovko z jajci Izabelo Resler in njeni hčerkami Hano so našli v hiši zaklani. Sosedje so se čudili, da starke, ki je imela že preko 70 let, že tri dni ni bilo iz hiše. Vrata so bila skrbno zaprta, na oknih pa debeli zavese tako, da ni mogel nihče videti v notranjost. Dogodek se jim je zdel nerazumljiv in so zato obvestili orožnike, ki so vdrli s silo v hišo, kjer se jim je nudil grozen prizor. V spalnici je ležala na tleh nesrečna starka zaklana in sedemnajstkrat zaboljena. Preko nje je ležalo truplo njene 30 letne hčerke Hane, ki je imela istotako trinajst smrtnovearnih ran. Obe trupli sta bili popolnoma nagi in v mlaki krv, po sobi pa je bilo vse razmetano. V desnem kotu je bila omara na široko odprta, poleg nje pa razmetana obleka nesrečnih žrtv. Zdravniška komisija je ugotovila, da so zločinci Reslerjevo in njeni hčer najprej posili, nato na zverinski način umorili, potem pa hišo oplenili. To dokazuje zlasti okolnost, da sta bili trupli popolnoma nagi in polni modrih peg po životu.

Kako pečejo na Islandiji kruh. Gospodinje na Islandiji so v istini srečne. Ni jim treba imeti skrb in dela s pečmi, kakor naše matere, kadar pečejo kruh. Po nekaterih krajih Islandije je sama mati narava prevzela to skrb na sebe. — Islandija je namreč najbolj bogata dežela na vulkanih in vročih vrelcih. Otok je majhen, ima pa preko 20 vulkanov in na stotine vročih vrelcev, iz katerih neprestano izvira vredna voda. To vodo uporablajo v gospodinjstvu ter si stem prihranjuju kuhanje. Tla okrog takih vrelcev, ki so kamenita, so tako vroča, da je nemogoče stati dalje časa na enem mestu. Ta vroča tla porabljajo praktične islandske žene kot peč, kjer pečejo kruh, meso in ribe. Okrog vasi je v vročem kamenju polno odprtih, ki služijo kot peči. Tako je narava sama poskrbela za udobnejše življenje tega naroda, ki živi na skrajnem severu.

Strašna smrt v gorečem kinematografu. V Drumcollongberu v Franciji se je dogodila v malem vaškem kinematografu strašna nesreča. V plamenih gorečega kina je našlo smrt 47 oseb. Kino se je nahajalo v leseni baraki, kamor se je prišlo po lesnih stopnicah. Ker je bila nedelja, je bila dvorana nabito polna gledalcev. Sredi med igro pa je nastal v filmskem stroju požar, ki se je takoj razširil na lesene stene barake. V baraki je nastala strašna panika. Ljudje so se gnetili pri vrati ter zamašili izhod, da ni mogel nihče ven, drugi so zopet plezali skozi okna ter skakali v globoko. Ogenj je s strahovito naglico objel celo poslopje, tako, da se ni moglo rešiti 47 oseb, ki so našle strašno smrt v goreči baraki.

Potres na otoku Fayal. Otok Fayal v Atlantskem oceanu je zadel strašna katastrofa. Potres je uničil skoro vse naselbine. V mestu Horto je uničenih 700 hiš, v Flamengosu pa 400. Ta kraj je stal na največja na otoku. Po prvih sunkih so začeli ljudje zapuščati hiše ter bežati v gore. Matere so se vračale nazaj v podirajoče se hiše po otroki, druge so zopet hotele jemati s seboj dragocenosti in živež, pri tem pa jih je veliko zatekla smrt. V strugi reke, ki teče skozi Horto, je v sredini nastala široka razplinka v kateri je reka izginila. Čez nekaj časa se je zemlja zopet stisnila, toda o reki ni bilo več sledu. Sedaj je na tem mestu samo močvirje.

Skrivnost številka. Zapiši katerokoli poljubno število, ga obrni, odstrij manjše od večjega in deli ostanek z devet. Nič ti ne bo ostalo. N. pr.: 6291, okoli obrnjeno je 1926, odsteto 4365, deljeno z 9 je 485, brez ostanka. — Vzemi katerokoli število, z več kot dvema številkama, zapiši ga še enkrat zraven, pa se bo dalo deliti s 7, brez ostanka. Na pr.: 418, še enkrat zraven je torej 418148, deljeno s 7 je 59774. — Kako prisiliš vsakogar do števila 1089? Reci mu, naj zapiše kakšno število s tremi številkami, naj ga obrne, naj manjšega od večjega odstrij, to novo število obrne in obe številce sesteje; pa bo dobil število 1089. Primer: 843, obrnjeno 348, odsteto 495, obrnjeno 594, oboje sešteto 1089. Pa še z drugimi števili poskus; število mora imeti tri številke, te ne smejo biti enake in mora biti rezultat odstrevanja tudi še troštevilken. — Reci komu, naj zapiše, kdaj je rojen, koliko je star, kdaj se je poročil, koliko let je poročen, seštej vse te številke, in rezultat je zmiraj 3852. N. pr.: rojen 1890, star 36, poročil 1912, poročen 14 let, skupaj 3852. Pa tudi druga števila lahko vzameš, samo resnična močajo biti. Malo pomisli, pa bo brž dobit, zakaj tako. Povem ti še, da bo prihodnje leto dotična številka 3854.

Usmiljenim srečem. Državni uradnik, ki je bil iz strankarskih ozirov predčasno vpokojen ima 12 otrok (6 fantov in 6 dekle) od katerih 5 fantov študira za duhovniški stan. Ker ima imenovani malo pokojnino in šolanje fantov (trije so že v višjih gimnazijah) veliko stane, prosi usmiljena srca, katerim je ljubi Bog dal premoženje ali boljše dohodke, da bi se name ozrli in po možnosti prispevali za študije mojih fantov. Darove sprejemata uredništvo »Slovenskega Gospodarja« v Mariboru.

Usmiljenim srečem. Pri Trboveljski družbi odpuščeni rudar z ženo in otroci bi rad vzel v najem manjše posestvo ali pa stopil v službo šafarja. Kdor bi imel kaj primerenga, naj sporoči ponudbo na naslov: Centrih Jurij, St. Rupert nad Laškom.

Nova knjiga, edina te vrste med slovanskimi knjigami, je P. Scharschova Spored malih greshov, prestavljen dr. Jeré. V originalu je knjiga v najkrašem času doživelja pet izdaj. Je izreden primiček duhovnikom spovednikom, katehetom, pa tudi spovedancem samim, saj je ravno tem namenjena. Dobri se v knjigarni sv. Cirila v Mariboru, Aleksandrova cesta 6 in stane 25 D.

Služba kmetijskega strokovnjaka. Kmetijska družba za Slovenijo razpisuje službeno mesto kmetijskega strokovnjaka bodisi kot strokovnega uradnika, bodisi kot praktikanta. Prosilci z akademsko naobrazbo in primerno kmetijsko prakso imajo prednost. Nekolekovane prošnje s potrebnimi dokazili svoje usposobljenosti je vložiti na glavni odbor Kmetijske družbe do 15. oktobra t. l. Honorar, oziroma plača se določi dogovorno. Nastop službe čimprej. — Kmetijska družba za Slovenijo.

Javna zahvala. Tukajšnje piparsko društvo »Čibuk« je darovalo šoli na Pragerskem — podružnica Sp. Poljskava — 1832 D za nabavo šolskih knjig revnim učencem. Za to požrtvovanost in velikodušnost mu gre javna zahvala; osobito že radi tega, ker se stavilo društvo v svoja pravila dolžnost, darovati polovico letnih dohodkov tej šoli. Naj bo mlado društvo uverjeno, da so mu hvalejne ne le srca obdarovane dece, temveč tudi njih starši. — A. Planer, učitelj, Pragersko.

Mariborska porota.

Dne 13. t. m. se je pričelo jesensko zasedanje mariborske porote. Na vrsti je to pot 10 slučajev in zagovarja se 26 obdolžencev.

Uboj.

V noči na 2. maja t. l. je bil v Radvanju pri Mariboru zaboden z nožem Franc Zorinc, ki je na posledicah zadobljene rane umrl. Smrtonosno rano mu je zadal delavec Miha Rambaher. Oba sta bila vsak v svoji družbi omenjenega dne v gostilni Skaza na Betnavski cesti. Radi deklet je prišol med obema družbama do spora. Ko je Rambaher odšel s svojo družbo domov, se je napotil za njim Franc Zorinc, Fras in Verlič. Kakih 200 korakov od gostilne so dohiteli Rambaherja in razvnel se je med njim preprič in pretep. Rambaher je potegnil nož ter ranil najprej Frasa na roki, ko pa je prihitek temu na pomoč Zorinc, ga je Rambaher udaril z nožem po vratu ter mu zadal 8 cm dolgo in globoko rano. Zorinc se je s težavo privlekel domov, kjer se je zgrudil, naslednjega dne pa je umrl v bolnici. Rambaher je bil obsojen za svoj zločin na 4 leta težke ječe.

Tatovi tobaka.

Josip Hauptman iz Cirknice in Franc Rojs iz Meljskega hriba sta bila letos že drugič pred porotniki. V poletnem zasedanju je bila razprava proti njima radi zaslisanja prič preložena, to pot pa ju je kazen zadela in to precej občutna. Obtožena sta, da sta v noči od 23. na 24. februarja t. l. vломila v železniško skladisče na postaji Vuhred-Marenberg, kjer sta ukradla zaboj tobaka in cigaret v vrednosti 13.000 din. Tobak sta si razdelila med seboj ter ga razpečala. Izdal ju je gostilničar, v cigar gostilni sta vršila delitev. Oba sta pred poroto dejane trdovratno tajila ter se zagovarjala, da sta bila v omenjenem času popolnoma na drugih krajih. Ta obramba pa se jim ni posrečila. Porotniki so potrdili vprašanje tativine in Hauptman je dobil 5 let ječe, Rojs pa 3 leta.

Z nožem nad prijatelja.

Anton Lipnik iz Bistrici pri Rušah je bil zaposlen v ruški tovarni za dušik kot delavec. Tu se je pred tremi leti seznanil s Francem Sagadinom, s katerim se je često sestajal, največkrat v gostilni. V nedeljo, dne 26. julija, je sedel Sagadin s svojo ženo in otrokom v Postovi gostilni. Prisedel je tudi Anton Lipnik. Pozneje so prišli k mizi tudi Lipnikov brat, sestre in svakinja. Vsi so bili dobre volje in nihče ni slutil strašne nesreče, ki se je čez nekaj ur dogodila. Zvečer so Sagadinovi in Lipnikovi odšli iz gostilne ter šli v gostilno Gaube, kjer je bila godba in ples. Lipnik je plesal s Sagadinovo ženo v veži, kjer jo je hotel poljubovati; ona pa se ga je ubranila ter šla sedet nazaj k možu. Vendar dobro razpoloženje v družbi s tem ni trpelio in vsi so bili dobre volje. Okrog polnoči je družba odšla iz gostilne. Na prostem pa je obdolženec začel siliti v Sagadinu, češ, midva imava še nekaj skupaj, ter venomer ponavljai isto. Ko so prišli do Sagadinovega stanovanja, je stopil Lipnik za Sagadinom ter ga vrgel v veži na tla. V tem so pristopili Sagadinova žena in Lipnikova sestra ter izrinili Lipnika iz veži, ta pa je pri plotu odtrgal lato, katero so mu ženske izvile iz rok. Venomer je ponavljaj, da se mora s Sagadinom še nekaj zmeniti ter pricel zopet groziti. Med tem je prišel Lipnikov brat, ki je razgrajala prijel ter dejal: »Tepla se pa ne bosta!« Obdolženec je v tem trenutku pograbil svoj nož ter preko svojega brata sunil Sagadinu v prsa. Zadeti je omahnil na plot ter se zgrudil na tla. Pri prenosu v sobo je izdihnil. Nož mu je prebodel pljuča in srčno žilo, tako da je bila vsaka pomoč izključena. Obdolženec je dejanje priznal, zagovarja se pa, da je bil nekajlik pijan ter je mahnil z nožem v prepiru in prerivanju. Ne pove pa, iz katerega nagiba je hotel spraviti svojega prijatelja s sveta. Zalezoval je umorjenega ženo in to je bilo morda eden izvod povodov zločina. Dalje se je baje jezil na Sagadinu, ker je ta več zaslužil kot on. Hotel je poročil tudi Sagadinovo svakinjo, toda sorodniki so dekletu to branili. Izgovor, da je storil zločin v pijanosti in nezavednosti, ne drži, ker je dejal pred zločinom Sagadinovi hčerkki: »Jaz bom tvojega očeta nocoj ubil, kar z nožem ga bom zakljal.« Porotnikom so bila stavljena štiri vprašanja, med njimi prvo za umor, drugo za uboj, ostalih dvoje pa glede pijanosti. Ker obtoženec še ni bil kaznovan in so se tudi njegove izpovedi ter izpovedi prič glasile ugodno, je sam državni pravnik priporočal, naj ne potrdijo porotniki prvega vprašanja, kar so storili, drugo pa so soglasno potrdili. Obsojen je bil na 14 mesecev ječe.

Posilstvo.

Popoldan dne 14. t. m. se je zagovarjal pred porotniki Jožef Zemljarič iz Prvenca pri Ptaju radi gnušnega zločina, katerega je izvršil dne 5. avgusta t. l. na Prvenskem polju. Posilil je neko 12letno deklico. Razprava je bila tajna. Obtoženec je dejanje priznal in obsojen je bil na 18 mesecev težke ječe z enim postom in enim trdim ležiščem vsakih 14 dni in eno temnico četrletno.

Pisma iz domačih krajev.

Št. IIj v Slov. goricah. Vse hoče biti novo. Pomladila se je letošnjo pomlad hiša božja, ki je skoro že razpadala, dobila je streha na cerkvem stolpu novo barvo in zlato jabolko mesto prejšnjega rjavega. Lepo obnovljeno je tudi župnišče in cerkvena hiša. Sedaj je na vrsti šola. Do konca septembra bo tudi ta gotova. A potem, potem pa pride račun. Mnogi se ga že sedaj bojijo. Pa metnim možem pa se ta strah zdi popolnoma neutemeljen. Za cerkev bom pa še zmrzal dal — tako pravijo — in vem, da zaradi tega ne bo šla nobena moja njiva na hoven in nobeno živinče brez potrebe iz hleva. Ja tako je! Za cerkev bom pa še dal! Kar ne zmorem letos — pa prihodnje leto! In če Bog da, si oskrbimo tekom časa še lepo bronasto zvonjenje, da bomo z veseljem pričakovali leto 1929., ko bo vse veselo ob novi maši.

Št. IIj v Slov. goricah. Dne 20. septembra se poročita v Št. IIj g. Mihail Šrok, policijski stražnik v Mariboru in gospodična Maria Potočnik iz ugledne Štiljske družine. Mladima zaročencema obilo cvetja sreča na pot življenja.

Sp. Sv. Kungota. Dobil sem v roke »Domovino«, kjer me neki dopisnik hvali. Čemu, ne vem. Pa lahko bi dopisnik vedel, da za duhovnika ni nobena čast, biti hvaljenemu v »Domovini«, ki je od cerkvene oblasti in tudi pred sodnijo ožigosana kot protivverski in duhovnikov sovražni list. Kakor povsod, je tudi tukaj nekaj ljudi, ki zajemajo svoj evangelij iz »Domovine«, a velika večina faranov je dobra in sovraži take časopise. Zato pa bo dopisnikova trditve o velikem razširjanju in branju »Domovine« tako resnična kakor novica, da bom podpisani v jesen šel na drugo faro. Kdor hoče drugo faro imeti, mora zanjo prositi in jo dobiti, v tem slučaju pa ni eno ne drugo. Gospoda urednika prosim, naj oprosti mojem dopisu. Zagotovljam ga pa, da ne bom več odgovarjal »Domovini« in njej sorodnim listom, če bi bil v njih hvaljen ali napaden. V. Kraner, župnik.

Sv. Rupert v Slov. goricah. Na sedmini kmetice Antonije Čeh v Spod. Voličini se je nabralo za domače bralno društvo 42 D 10 par.

Sv. Primož na Pohorju. Od Male Gospojnice do Imena Marijega smo imeli pri nas sv. misijo. Vodila sta ga gospoda gvardijan o. Kamil Požar in o. Bonaventura Savec iz Studencov pri Mariboru. S par izjemami so se župljeni pridno udeleževali predavanj in pobožnosti in sprejeli sv. zakramente. Da bi bil uspeh trajen! — Obema gospodna: Bog plača!

Slovenska Bistrica. Na konjeniškem oddelku leži že od 20. avgusta vojak-Slovenec, ki ga je neki ruski vojaški činovnik takoj poškodoval, da je še sedaj nesposoben za delo. Značilno je, da je merodajni vojaški zdravnik hotel slučaj javiti višji vojaški oblasti, a se je na kolegialni pritisk ustrasil. Bilo bi prav, ako bi se kdaj izmed gg. poslancev za slučaj zanimal. Ako tako v Sloveniji — kako še le v Srbiji in Makedoniji.

Gornja Radgona. V nedeljo se je vršil tukaj sestanek obrtnik

oblasti, za strogo odgovornost mesnih ogledov, za novo nastavljeno mesnih cen. Pri današnji živinski ceni je vsaka para čez 10 D preveč plačana. Cene za teleče in svinjsko meso nas enkrat ne brigajo, ker si ga ubogi delavec ne more privoščiti, ampak tukaj imamo v mislih le cene za goveje meso. Ker so enake razmere kakor tukaj tudi druge, pozivamo tovariše-delavce, naj se v tej zadevi oglašajo.

Sv. Peter v Sav. dolini. V sredo, na praznik Marijinega rojstva je imel g. dr. Pivko tukaj javen shod. Navzočih je bilo vseh skupaj menda kakih 60. Pa ne mislite, dragi čitatelji, da so bili to Šentpeterčani, tistih je bilo le par, pa še ti so šli z radošnostmi, ki so se pa vrnili s prav kislimi obrazmi. Gospod Pivko si je naprosil ljudi iz vseh krajev sveta, tako da je bil njegov shod res podoben majhnemu krajevnemu sestanku. Razlagal je, kaj da je že napravil za slov, kmeta, kakšne koristi je napravil pri carini itd. samo pozabil je omeniti, koliko je napravil za poplavljence in pripomogel v visokim davkom. Res, gospod Pivko, tukaj pri nas ste lahko širokoustni in zmerjate poslanice SLS, posebno pa še voditelja dr. A. Korošca, a v zbornici, kadar je treba kaj storiti, pa molčite.

Sv. Jurij ob juž. žel. Slovensko katoliško Prosvetno društvo priredi dne 26. septembra, ob 3. uri popoldne pred Katoliškim domom veliko tombolo za nabavo dobrih knjig. Dobitkov bo nad 300. Prva tombolo bo krasna podoba presv. Srca Jezusovega, druga sodič vina, tretja klasifikacija. Tombolske karte so po 3 D in se dobijo v kapljanji in pri mnogih drugih razprodajalcih.

Laški okraj. Kakor je slovenski javnosti že iz dnevnega časopisa znano, je bil predkratkim prestavljen iz Laškega v Kastan g. okrajin živinodržavnemu dr. Francu Jerinu. Dovolite mi gospod urendnik, da kot kmet-živinorejec na naslov tistih, ki so to prenestitev zakrivili, v imenu svojih stanovskih tovarišev-kmetov, povem nekaj svojih misli. Prenešenje dr. Jerina je zahteval eden izmed vodilnih gospodov od Samostojne demokratske stranke, te je od stranke, katera je v veliki meri zakrivila sedanji, za nas Slovence nezgodni položaj. Ta stranka si v svoji ošabnosti in nadutosti domišljuje, da mora vsak državni uradnik biti priznanec za demokratsko stranko. V imenu poštenega slovenskega kmetskega stanu pa Vam povem, gospodje od demokratske stranke, presneto slabo mora biti za Vašo stranko, da se morate narančati na državne uradnike. Dr. Jerina, bodo tukaj mimo grede povedano, je bil zelo dober in pri ljudstvu priljubljen živinodržavnik, ni pa hotel biti priznanec demokratom. Saj celo somišljeniki demokratske stranke obsojajo te grdi trik z dr. Jerino. Mi kmetje-živinorejci, brez razlike strankarskega preprinjanja vzamemo to početje gotove gospode na znanje in bomo zeliči z Vami, ki ste soodgovorni, obravnavati tam, kjer ste najbolj občutljivi. Najbolj žalostno vlogo je pri tej stvari igral pa gospod poljedelski minister Pucelj, pustil se je, ne od kmetov svoje stranke, ampak od demokratov informirati, češ, dr. Jerina daje v Laškem potuhu klerikalnemu zmaju namesto, da bi ga pomagal ubijati, saj je celo nam klerikalnim kmetom zdravil živino. Njoprvo bi moral biti prestavljen dr. Jerina v Srbijo, saj je bil že enkrat štiri leta dol. Dne 15. avgusta je šlo nekaj kmetov na lastno spodbudo od Pucljeve stranke na zborovanje v Krško. Minister Pucelj je baje obljubil, da ne premesti dr. Jerine v Srbijo, ampak v Kastov, ali ni to naravnost norčevanje iz kmetov. Za prospeh naše živinoreje je popolnoma vseeno, ali je dr. Jerina v Srbiji ali v Kastovu. Dne 27. avgusta je šla v Ljubljano tročlanska deputacija, obstoječa iz dveh zastopnikov SKS, namreč Bezugvščeka in Vebrja in zastopnika Kmetijske podružnice v Laškem Deželaku k šefu kmetijskega oddelka in predsedniku Kmetijske družbe g. Sancinu protestirati proti prenestitvi dr. Jerina. Gospod Sancin je napram deputaciji sicer obsodil ravnanje ministra Puclja, ali izjavil je, da ni v njegovi moći v tem slučaju kaj pomagati. Tako vidimo, da od kmetijske stranke izvoljeni v kmetski vladbi se nahajajoči kmetijski minister raje posluša enega demokrata, kakor pa stanovske kmetske organizacije, in pa lastne strankarske somišljenike. O celi zadavi pa še domo pisali. Kmet-živinorejec.

Dobova. Dnevi od 5. do 13. septembra ostanejo za vso župnijo v blagoslovjenem spominu po sv. misijonu za sv. leto. Vodili so ga spremno oo. jezuiti iz Ljubljane: Žužek, Pristol in Ramšak; v 24. pridigajo so kaj lepo razlagali glavne resnice sv. vere in stanovske dolžnosti. Obhajahajti je bilo že 2000 ljudi. Krasna je bila procesija sv. R. T. 8. septembra zvečer z lučicami in bakljami po polju k okrašenim kapelicam Mihalovec, Gaberje in Vel. Obréz; na tisoče ljudstva — domači in tuji so imeli goreče sveče, požarniki, baklje; vsi so molili in prepevali. Ganljive so bile pridige o sv. R. T., o lepoti in ljubezni Marije in sklepčna pridiga o sv. Križu. Vsi navzoči — na tisoče — so ponovili krstno obljubo. Čudno je v srce segal glas zvona o pokori in mila pesem o sv. Križu. Svečanosti so se udeležili dekan Medveščak, patri Anan'jer, Vladimir, kapelan Arlič in rektor o. Dostal iz Zagreba. Sv. blagoslov naj pomaga, da obrodi sv. misijon obilen in trajen sad!

Gospodarstvo.

NOVI VIR GOSPODARSKIH DOHODKOV.

Toplo jesensko solnce nam obeta še tako kapljico, ki more modrim zmešati glavo, ali pa tudi razveseliti in posladkati one, ki hočejo ohraniti v vseh trenutkih bistro glavo. Ker slednje kapljice navadno že proti spomladni zmanjka, bi bilo umestno, ako se kateri izmed naročnikov »Gospodarja«, ki čuti več podjetnosti in ima vinogradno posestvo, oprime pridelovanja žlahtne vinske kapljice, ki posladična bistre glave.

»Prerod« priporoča naslednji način pripravljanja s steriliziranjem:

Grozde se kot navadno stisne in precedi mošt, da bo bolj čist. V bakrenem kotlu (žganjarski kotli so zato prav primerni) segrejemo sok do 85°C, da se glice umorijo. Sok se ne sme shladiti, ampak se mora takoj pretočiti v posodo. Ko se posoda zapre, mora imeti sok vsaj še 72°C topote.

Uporabljiv je vsak sod, četudi je preje vseboval mošt druge vrste. Seveda je treba tak sod temeljito očistiti in ga zahuhati z vrelo vodo (s sodo). Pred uporabo je dobro sod zažvepljati. (Košček žvepla se pritrdi na žico, zažge in pomoli v sod.) Ako ima sod vrata, se morajo te ob strani zapažiti z ločkom, sploh s snovmi, ki se v vročini ne raztopo ali razlezajo. Sod naj se z vročim lanenim oljem zunaj namaže, da se morebitne majhne luknjice zamaše.

Ko smo sod pripravljali, smo vanj vtaknili posebno cev, ki je dvojno zaprta. Pipa se lahko pred ali po napolnjenju vdela v cev. Za vsak sod je potrebna ena taka cev in ena steklena veba. Pipa se lahko prenese od prvega na drugi ali tretji sod. Pred vsakom uporabo jo je pa treba polžiti v vrelo vodo ter jo obdrgniti s čistim alkoholom, da se morebitne glice zamore. Po uporabi naj se pipa sterilizira, dobro posuši in shrani na suhem.

Da se med vlivanjem v sod tekočina preveč ne shladi, naj se sod prej z vrelo vodo dobro segreje in naj se šele tukaj pred uporabo vrelo vodo iz njega izlije. Ko nato sod

napolnimo, ga zgoraj z zamaškom, ki smo ga 10 minut kuhal v vodi (ter s tem uničili glice), zapremo. Sod naj bo popolnoma napolnjen.

V zamašek se vrta luknja in v njo vdela posebna cev, ki smo jo tudi z alkoholom drgnili. Okoli zamaška in cevi pa raztopimo parafin, vosek ali kolofonij, da se vse dobro zapre.

Notranje cev steklene vehe naj se že preje napolni s čistim bombažem, steklena posoda zgoraj pa se napolni z glicerinom ali čistim alkoholom, ki vse kipele glice, ki bi morebiti hotele z zrakom vhajati v sod, zamori.

Upamo, da se bo ljudstvo kot drugod tudi pri nas tega načina brezalkoholne uporabe grozdja in sadja v obilni meri poslužilo. Vemo, da imajo nekateri precej pomislek, vendar bodo sokovi, ki gase žejo bolj nego vino in pivo ter so poleg tega redilni bolj nego slaba mlečna kava, razbili obroče zaverovanosti v alkohol, ki je napravil že toliko škode slovenskemu in tudi drugim bratskim narodom.

Oprema za ohranitev brezalkoholnega vina ali sadjeva v sodih bi bila približno 250 dinarjev in sicer: pipa z gumijastim obročkom 160 din., steklena veba 40 din., dvojni kovinasti zamašek 35 din., svederček 15 din., skupaj 250 dinarjev. — Opisano pripravo ima v zalogi gospodarski odsek »Svete vojske« v Ljubljani, Poljanski nasip 10, ki daje vsa tozadnevo pojasmila in na željo prireja v ta namen posebne tečaje.

Stanje vinogradov na Štajerskem. Zadnjih par lepih in vročih tednov je dalo štajerskim vinogradnikom veliko upanja na pozno trgatev. Jesen obeta biti lepa in se bo v vinogradih glede kvalitete še popravilo marsikaj. Količina letosnjega pridelka je uničena v primeru z lani po nekaterih krajih, kakor n. pr. Haloze 50—55%, po drugod n. pr. v Slov. goricah le za 40%. Kvintita je povprečno zmanjšana za polovico in tako bo tudi s kvaliteto, ker se tako topli jesenski dnevi, a hladne noči ne morejo popraviti, kar je uničilo in zavrlo mrzlo in vedno deževno poletje. Da so izgledi na letosnjo trgatev v splošnem za Štajersko slabii, je najboljši dokaz dejstvo, da so večje vinske tvrdke kupujeko skoro ves lanski boljši pridelek in ga plačevalo celo po 15 din. in več višje. Vinski trgovci so pač prepričani, da bo letosnji pridelek vseboval toliko kisline, da ga ne bo mogoče dvigniti na primerno sladkorno stopnjo niti s sladkorjem, ampak ga bo mogoče prikrojiti za prodajo le s pomočjo rezanja z lanskim vinom. Vinske tvrdke, ki so se preskrbeli zadostno z lanskim vinskim pridelkom, bodo delale na zimo dobre kupčije.

ORMOŽKO-LJUTOMERSKI KONJEREJCI!

Na željo velesejmiškega odbora v Ljubljani smo odpotovali dne 3. t. m. iz ormožkega in ljutomerskega okraja s konji na razstavo v Ljubljano, ki se je vršila dne 5. t. m. Veseli nad zmago smo se kratkočasili v tovornem vlaku, ki se je pomikal počasi po železni kači, katera se vije proti Ljubljani. Drugi dan proti 12. uri smo prispevali na zaželenjeno mesto. Tamkaj nam je nudila državna žrebčarna vse ugodnosti, dala nam na razpolago voz in hlev za prenočiti, zakar njim najlepša hvala. Drugi dan smo bili že vsi ob 8. uri na velesejmskem prostoru, ki je bil lepo in praktično urejen.

Tamkaj zapazim v krogu skupino nepoznatih ljudi, izmed katerih se je eden trkal na prsi, kakor da bi obžaloval svoj greh. Ker sem na njihovih obrazih spoznal razburjenje, se njim približam, da izvem vzrok. V bližini njih postojim, ker se mi je zdelo, da so se skregali s pametjo. Če ravno so nas obdelavali do kosti, sem pristopil. Eden govori: Štajerci so lačni denarja, pa mi njim damo po repu, če res pridejo, da si zapomnijo Kranjce. Drugi nas obira na drug način, tretji ves siguren trdi, da dobi prvo nagrado itd. Da ne bi napačno trdil predolgo o prvi nagradi, ga povabim, naj si ogleda konje iz Prlekije. Ko prideva bližu konj, mu zastane beseda ter je počel rakovsko pot. Mislec, da ga bo zadel kap, mu govorim: Gospod, ni huda in prizvezana je precej dobro. Po dolgi pavzi nadaljuje: Ne, ne, gospod, ne bojim se, toda takega konja pa še nisem videl! Kaj jej samega kvasca dajete? — S tem besedami jo je popihal, videč, da je njegova nuda splavala po vodi.

Res je, da smo njim odnesli vse prve nagrade, toda glava jih naj ne boli po denarju, ker so ga imeli zelo malo pripravljenega. Pa saj mi nismo hrepneli po denarju, šli smo temveč na pomoč konjerejcem, drugače bi razstava naredila premali vtis na gledalce. Tukaj so ti konjerejci imeli priložnost, videti, in se od nas naučiti, kako se konj prižene in kaki mora biti. Vkljub njihovi jezi in velikim stroškom se bomo i v bodoče ob priložnosti udeležili, ker naš namen je, da povzdignemo konjerejo in prebudimo s tem našega v tem oziru zaspanskega soseda. Upamo, da boeste kmalu spoznali naše dobro delo ter nas v bodoče lepše gledali!

Prosili pa bi direkcijo ljubljanske železnice, da pozove na odgovor svoje železničarje, ki so nas dne 5. t. m. od 18. do 23. ure premikali ter neusmiljeno butali z vozom ob voz, da so konji skoraj popadali na tla. Zadržali so nas z lačnimi konji, da je odšel vlak, ki vozi ob 19 in 21. Naše voze so pripeljali za lokomotivo, da so konji skoraj potovljali in vsi skupaj zgoreli. Iskre so letele v voz, kjer se je užgala pod konji slama. Ves krik ni nič pomagal. Edini spas nam je bil, da smo imeli nekaj vode, s katero smo preprečili sebi in konjem mučno smrt. Tako smo vsled nji hove kaprice zakasnili vlak, ki vozi iz Pragerskega proti Ormožu. Morali bi čakati s to draga in lačno živino brez hrane od 10. ure do drugega jutra na prihodnji tovorni vlak. A mi smo prosili naprej v Pragersko, naj nas počaka vlak ter navedli svoj položaj. In res, našli smo človeka, ki čuti s kmetom, ki ima čuteče srce, kateremu se je smilila draga živina. Storil je dobro. Na vprašanje smo izvedeli, da je ta trezno misleč človek bil prometnik gospod Kokot, kateremu se najlepše zahvaljujemo in čestitamo njegovim plemenitostim.

Skoraj je neverjetno, pač pa žalibog resnično, da se taki škandali pojavljajo na ljubljanskem kolodvoru. Kak vtis in sliko o nas morajo neki dobiti inozemci, če se znjimi slično postopu? Informirali se bomo, če bo direkcija ukremljala potrebno in kakšno kazeno bo zadebla krvce.

Skoraj je neverjetno, pač pa žalibog resnično, da se taki škandali pojavljajo na ljubljanskem kolodvoru. Kak vtis in sliko o nas morajo neki dobiti inozemci, če se znjimi slično postopu? Informirali se bomo, če bo direkcija ukremljala potrebno in kakšno kazeno bo zadebla krvce.

PREGLED SADNIH VRST V PTUJSKEM OKRAJU.

Sadna razstava v Ptiju dne 2., 3. in 4. oktobra 1926.

Sadni ogled se je vršil v ptujskem okraju po strokovnjakih in sadjarjih v preteklem tednu. Ugotovljeno je, da je v ptujskem okraju še dovolj lepega in zdravega sadja in da so zlasti razširjene najboljše vrste, ki služijo za trgovino in izvoz sadja. Letos se je že naložilo na ptujskem kolodvoru nad 150 wagonov sadja. Za izvoz ga je že gotovo do 100 wagonov. — Žalibog se nekatere sorte, kakor je pariški rambur, prava kanada, že sedaj trgajo raz dreves in se nalagajo. Sadje, potrgano prezgodaj, se dobro ne drži in uvne. To pa škoduje našemu sadnemu izvozu. Zato priporočamo sadjarjem, naj ne prodajajo nezrelega sadja, in ga tudi naj ne trgajo, predno ni dozorelo.

Najboljše sadne sorte, ki dobro uspevajo v ptujskem okraju ter so za sadno trgovino zelo sposobne in iskane, so: Baumanova reneta (rdeče jabolko), kanada (veliki in zelo okusni sad), bobovec (zelo trpežni in neobčutljivi sad), bôskoopski kosmač (veliko lepo jabolko). Poleg teh glavnih štirih sort še pridejo v poštev, ker so zelo razširjene: damazonka, po domače imenovana ledreršca, in štajerski mošancelj, slednji le za visoke hribovite lege.

Ker je sadni ogled podal, da imamo v ptujskem okraju klub deževnemu vremenu še vendar dokaj lepega in dobrega sadja, se bo vršila v Ptiju okrajna sadna razstava in sicer dne 2., 3. in 4. oktobra t. l. v Narodnem domu.

Sedaj prihajajo v Ptuj sadni kupci iz daljnih krajev, celo iz Holandije so prišli, in iščejo lepega sadja prej imenovanih vrst več deset wagonov. Kdor hoče tedaj sadje prodati, naj to javi na ptujsko sadno podružnico, ki bo posredovala, da bo sadje dobro prodano. Pri tem pa še opazjamo enkrat na to, da se sadje naj prerano ne trga, ker bi to škodovalo našemu sadju, zlasti pa sadnim cennam.

Na sadni razstavi bo vsak sadjar lahko razstavil svoje najlepše in najboljše sadje. Sledil bo te dni poziv na sadjarje, da svoje sadje prinesejo v Ptuj na razstavo.

Za posetnike razstave je dovoljena polovična vožnja po železnicah.

Redna letna skupščina Društva kmetijskih strokovnjakov za Ljubljansko in Mariborsko oblast se vrši v soboto in nedeljo, dne 18. in 19. t. m. v Mariboru na vinarski šoli. Poleg ureditve društvenih zadev predvideva program skupščine razpravo o stanovskih in kmetijskih, odnosno splošno narodno-gospodarskih vprašanjih. Oficijski spored skupščine je razviden iz »Kmetovalca« z dne 31. avgusta t. l. Dolžnost vsakega društvenega člana je, da tej važni društveni skupščini prisovuje. Pristop imajo tudi absolventi kmetijskih šol, ki se niso člani, ali jih veljajo kmetijski strokovnjaki-člani. Da se olajša udeležba na tej skupščini, je izposloval odbor dvodnevno odstotnost (brez potovanja) za vse društvene člane, ki so v kmetijski javni službi. Tovariši privatni kmetijski nameščenci, ali oni, ki so samostojni gospodarji, imajo, ako se skupščine udeležijo, v času od 16.

nje, Rečica ob Paki, kjer boste dobili sigurno zajamčeno plačilo. Posredovalci in medupci izključeni! Pošljite svoje ponudbe od m^o franko vagon Vaše nalagalne postaje, na kar boste dobili vsa tozadovna pojasnila. 1219 3—1

Mariborsko sejmsko poročilo dne 14. septembra 1926. Povprečne cene za različne vrste živali: debeli voli 1 kg žive teže 8 do 8.50 D, poldebeli voli 7 do 7.50, plemenski voli 4 do 6.50, biki za klanje 5.50 do 6, klavne krave debele 6 do 6.50, plemenske krave 5 do 5.50, krave klobasnice 3.50 do 4.50, molzne krave 4.50 do 5.50, breje krave 5 do 8, mlada živina 10. Prodalo se je 382 komadov (85 za Avstrijo, 16 za Italijo). — Mesne cene: volovsko meso 9 do 18 D, teleće meso 10 do 19 D, svinjsko meso 10.50 do 27 D. Prigov: 12 bikov, 9 konj, 190 volov, 444 krav in 6 telet. — Kupčija je bila zelo živahna.

Mariborski trg dne 11. septembra 1926. Na ta trg so slaninarji pripeljali 32 vozov z 61 zakanimi svinjami, kmetje pa 35 vozov krompirja, 16 vozov čebulev v zelenjav in 25 vozov sadja. Glede mesa so slaninarji kakor tudi domači mesarji ostali pri dosedanjih cenah. — Perutnine in drugih domačih živali je bilo to pot le okoli 600 komadov in klubj temu so ostale cene pretečenega tedna, samo domači zajci in domači golobje so bili nekoliko cenej. — Krompir, zelenjava, druga živila, sadje, evetlice. Cena krompirja se je zvišala in sicer se je prodajal po 1.25 do 2 D kg zato, ker kakor kmetje trdijo, je krompir začel giniti po njivah, vsled česar ga bo pičlo. Čebulev v česen je pa zelo veliko in zato so bile tudi cene zelo nizke. Čebula se je prodajala po 1.50 do 3 D, česen 3 do 6 D venec; kislo zelje 3 do 4, paradižniki 2 do 4 kg, ohrovit v glavnata solata 0.25 do 2 D komad, endivija 0.25 do 1 D komad, fižol 1 do 1.50 D kupček, buče 1 do 3 D komad. Sadje: jabolka in hruške 2 do 4 D, slive 1.50 do 3 D, breskve 6 do 14, grozdje 7 do 14 D kg, borovnice 1.50, brusnice 5 do 8 D, maline 4 D liter. Mlečni proizvodi: mleko 2 do 2.50, smetana 11 do 14 D liter, surovo maslo 36 do 40, čajno 50 do 60,kuhanio 40 do 44 D kg. Jajca so se podražile in sicer 1.25 do 1.50 D komad, med 25 do 30 D kg, oljčno olje 30 do 40 D, bučno olje 18 do 22 D liter. — Cvelice 0.50 do 6, v lončih 15 do 50 D komad. — Lončena in lesena roba 1 do 120 D komad, brezove metle 2.25 do 5, lesene grablje 6 do 8, lesene vile 5 do 8, cepci 7 do 10 D komad, leseni sodi 100 do 500, leseni vozovi 1500 do 2000 D komad.

Seno in slama na mariborskem trgu. V torek 7. t. m. je bilo 14 vozov sena in 4 vozovi otave, v soboto 11. t. m. pa 20 vozov sena, 6 vozov otave in vozov slame na trgu. Cene so bile senu 80 do 90, otavi 70 do 80, slami pa 40 do 50 D za 100 kg. Kakor kmetje trdijo, je to leto seno večjel počrnilo in segnilo, otavo pa živina, posebno konji jesti nočajo in posledica temu bo, da bodo cene senu znatno poskočile, vsled česar se bode tudi živina podražila.

Hmeljarsko društvo v Žaleu, dne 11. septembra 1926. Resen opomin vsem hmeljarjem! Hmeljarsko društvo že 46. leto uči hmeljarje, kako se hmelj pravilno obdeluje, kako se dozoreli hmelj pravilno obira, sortira, suši in baša — uči jih pa tudi poštenosti pri hmeljski kupčiji — a vse zaman! — Komaj se je pričela hmeljska sezona, že so prihitali hmeljski prekupci k društvemu vodstvu ter se bridki pritoževali, rekoč, da naši hmeljari še vedno ne znajo pravilno ravnati z obranim hmeljem in da tudi pri hmeljski kupčiji niso pošteni. Vse to nam dela sramoto in nam škoduje ter uničuje naš ugled na svetovnem trgu, vse to priomore, da bode podleglo naše hmeljarstvo v hudem konkurenčnem boju in da se nam bude konečno iztrgal iz rok lep, veliki in dober kos kruha, ki ga imamo v hmeljarstvu. Dogaja se namreč obilokrat, da hmeljari bašajo nezadostno suh hmelj, ki se potem pokvari hmeljarem v veliko škodo, kupcem pa v veliko sitnost — dogodilo se je, da so hmeljari nabasane bale hmelja po sredini zalivali z vodo, da bi kupca opeharili — dogaja se, da hmeljari oddajajo manj hmelja, nego so ga prodali itd. Vsega tega se morajo naši hmeljari odvaditi, vse to mora zginiti, ako si hočemo ohraniti hmeljarstvo kot najizdatnejši vir blagostanja. Gg. poverjeniki so naprošeni, da zberejo v nedeljo po sv. opravilu vse hmeljarje in jim preberejo ta resni opomin Hmeljarskega društva. Za društveno vodstvo: Fr. Roblek l. r. A. Petriček l. r.

IX. brzojavno poročilo: Zatec ČSR., 8. septembra 1926. Mirno. Cene od 3700 do 4200 čK za 50 kg. — Nürnberg, 8. septembra 1926. Dovoženih 150, prodanih 50 bal. Mirno — zeleno blago pri neizpremenjenih cenah.

X. poročilo: Zatec, ČSR., 11. septembra 1926. Živahnejša kupčija — prijazno razpoloženje — cene od 3600 do 4150 čK za 50 kg. — Nürnberg, 11. septembra 1926. Dovoženih 170, prodanih 60 bal. tržnega hmelja po 400 do 455 M za 50 kg. Za transit hmelj mirno — po slabem hmelju se ne vprašuje. NB. Ker je več kot polovica hmelja prodanega, se bodo zanaprej pošiljala tržna poročila le onim članom, ki se bodo zglašili zanj.

Za razvedrilo.

Kdo je na smrtni postelji? Mož je ležal težko bolan in zdravnik mu je svetoval, naj napravi testament. Zato je poklical svojo ženo k sebi ter ji rekel: »Glej, žena, umrl bom. Pa tole mi boš še uredila. Mojo uro naj dobi moj sin Janez.« — »Janez pa že ne, Jurij najo jo ima!« — »Dobro,« je rekel mož, »naj pa ima Janez obleko, ki sem jo mislil dati Juriju!« — »Obleko pa bo Matevž dobil. Janez naj dobi telico-sivko!« — »Dobro,« je rekel mož, »sestre Marjeti pa zapuščam svoje pohištvo.« — »Marjeti ne boš nič zapuščal,« se je začela hudovati žena. Mož pa je to ujezilo, zbral je še vse svoje sile skupaj in zavpil nad ženo: »Ja, ali si ti na smrtni postelji, ali sem jaz?«

Ni treba zdravnikov. Prefrigani zločinec je stal pred sodiščem, a ga je advokat prav slabo zagovarjal. Ker advokat ni našel nobenega drugega sredstva, je zahteval, naj njegovega varovanca prejšnje zdravnik, ker je — nemumen. Prefriganec je pa odgovoril: »Ni treba zdravnikov za to, saj je že to dokaz, ko sem vas vzel za zagovornika!«

Ne drži vedno. Tuječ-letovičar nevoljen vprašuje kme: »Ali pri vas poleti in po zimi dežuje?« — Kmet: »Sam poletu dežuje. Po zimi — sneži!«

Pri zdravniku. Zdravnik: »Ali ste že bili pri kom?« — Bolnik: »Pri lekarnarju sem že bil!« — Zdravnik: »In kako oslarijo vam je on svetoval?« — Bolnik: »Da naj grem k vam!«

Prepozno. Sinček: »Ata, kdo pa je ta stric, ki je zjutra z vami govoril?« — Oče: »Ne vem.« — Sinček: »Zakaj ste mu pa pustili, da vam je vašo uro vzel?«

DR. MED. VL. MOGILNICKI
zdravnik,

zopet redno ordinira v Sv. Juriju ob j. ž. v lastni hiši št. 62 od 2. septembra naprej.

Mala oznanila.

V »Malih oznanilih« stane vsaka beseda 75 par. Najmanjša cena za oglas je 8 D. Manjši zneski se lahko vpošiljajo tudi v znamkah. Upravništvo odgovarja na razna vprašanja samo takrat, ako je priložena znamka za odgovor.

Majer (2 osebi), ki opravlja vsa dela na posestvu pri mestu se sprejme pod ugodnimi pogoji 1. ali 15. oktobra. Vpraša se Aškerčeva ul. 9-I, Maribor. 1300

Viničar z več delavskimi močmi se sprejme s 1. novembrom. — Vpraša se pri Vilhelm Elsbacher Ptuj, pisarna Hutter. 1279

Mesarski vajenec, močen, zvest in ubogljiv, se takoj sprejme pri Karlu Wergles, mesar in prekajevalec, Rače. 1273

Krojaški učenec se sprejme. J. Juteršnik, Prečna ul. 2, Maribor. 1285

Iščem mesto sluge v manufakturini trgovini. Markež Ivan, Škofci 63, Sv. Urban pri Ptaju. 1308

Učenec, ki je nadarjen za podobarsko obrt se sprejme pri gosp. Sojc-u, podobarju, Cankarjeva ulica 26. 1275 2—1

Cevljarski pomočnik v stalno delo na deželi se sprejme. Hrana in stanovanje v hiši. Albin Regoršek, čevljarsvo, Hajnsko, pošta Podplat. 1293

Razpisuje se služba organista in cerkvenika v Šmarjeti pri Rim. Toplicah. Prosilec mora biti dober organist v vesten cerkvenik. Prosilci, ki bi znali kako primerno obrt (knjigovez, urar, krojač), bi dobro izhajali. 1292

Sprejme se fant, ki se želi izuriti v organistovski in cerkveni službi, takoj. — Naslov v upravi. 1291

1000 dinarjev dam tistem, kateri mi preskrbi v mariborskem ali v ptujskem okraju na prvovrstni, prometni točki lokal za trgovino z mešanim blagom. Le resne ponudbe je vposlati na upravo lista. 1295

Posestvo: hiša, hlev, vinograd, njive, travniki, gozd ob občinski cesti, pripravno za zgradbo mlin na ali žage, pol ure oddaljeno od rudnika, je po tako ugodni ceni na prodaj. Anton Strnad, veleposestnik, Sevnica ob Savi. 1268 3—1

Lepo posestvo, 20—30 oralov, z lepim stanovanjem in gospodarskim poslopjem, v bližini mesta ali večjega kraja, se proti gotovini takoj kupi. Ponudbe pod — Prijetna domačija — na upravo. 1280

Zamenjava posestev. Kdo želi zamenjati svoje posestvo, naj se osebno ali pismeno zglaši pri posredovalnici »Marstan«, Maribor, Rotovški trg 4. 1289

Proda se malo posestvo, 1½ oral, pol ure od Maribora. Hiša z dvema sobama, kuhinja in veža. Vpraša se Zrkovska cesta št. 64, Pobrežje. Maribor. 1283

V Petrovčah pri Celju je na prodaj pritlična hiša, obstoječa iz 1 sobe, kuhinje, kleti, ter malega hleva za 1 govedo. Zraven hiše je do 400 metrov vrtne zemlje. — Cena dvajsettisoč dinarjev. Natančneje se izvije pri Francu Jarh v Petrovčah. 1296

Manjša posestva, okolica mest, išče več resnih kupcev. Ponudbe brezplačno z natančnim opisom na »Marstan« Maribor, Rotovški trg 4. 1287

Zlata jama. Hiša s trgovino ob juž. žel. se po ceni proda. Ponudbe na upravo. 1294

Posestva v najem. Več resnih ponudnikov išče mala in večja posestva, tudi posest, primerno za vrnarijo za večletni najem. Ponudbe brezplačno na posredovalnico »Marstan«, Rotovški trg 4, Maribor. 1288

Ugodna prilika: tri trgovine na deželi na prodaj, ena v najem, dve mesarski z gestilom, ena na jem, druga na prodaj, tri mlini na jem, tudi na prodaj, več posestev na prodaj, več gestil Maribor na prodaj in najem. Ponudbe brezplačno na označena mesta pod — Agilan 26. 1272

Posestvo, 14 oralov se proda v Grajeni 39, Vurberg. 1305

Prodam vsled preselitve 29 oralov dobičkanosnega posestva, polovico njiv in travnikov, polovico gozda za posekati; les je vseh vrst; poslopja vsa v najboljšem stanju. Več se izvije pri lastniku Antonu Crepinšek, Novake, Nova cerkev, p. Vojnik pri Celju. 1271 3—1

1269 2—1

Razglas

V konkurzno maso Franca in Antonije Čuček v Strnišu spadajoče barake in druge premičnine se prodajo iz proste roke brez dražbe potom razprodaje po predloženih ponudbah v pisarni konkurznega upravitelja dr. Vekosl. Kukovca v Mariboru. Predmeti se naj zaradi točne določitve istosti ogledajo na licu mesta, ponudbe pa stavijo takoj ustno ali pismeno konkurznemu upravitelju v Mariboru, ki bo sporazumno s konkurznim komisarjem o sprejetju ponub odločil.

Za sedaj se prodajo barake: Kuča 7, KWM 2, Kr 32-7, Kr 32-8, Kr 100-15, Kr 100-11, Ku Pf 1, Letno kopalnišče, Remiza za desinfektor Kr 100-11, KWM 2, B 2, Kr 100-1, Kr 100-2, Kr 100-4, Kr 100-6, Kr 100-7, Kr 20-5, Kr 32-5, Kr 20-4, Kr 20-3, Kr 32-4, Kr 20-2, Kr 20-1, Kegljišče pri W 4 v Boleslavu, in razno blago in sicer: ca 800 m tračnic ozkotirne železnice 60-7 na železničnih pragih montiranih, 9 velikih svetilk »Olzo«, 2 desinfektorja, razni štedilniki in peči, razno pohištvo, 5 hydrantov, ca 20.000 komadov opeke, kompletna stranišča, staro železo, 1 žična mreža za ograjo (2 m visoka), 1 železni valjar, razni starci električni material, 1 bencin-motor 12 HP, razni starci vodovodni material, 5 decimalnih tehtnic, razne deske in trami od stareh barak. 1281

Dr. V. Kukovec kot konkurzni upravitelj.

Častna izjava.

Jaz podpisani Ivan Leskovšek, posestni kin gostilničar na Bregu, pošta Polzela, obžalujem, da se mdne 15. avgusta t. l. v v svoji gostilni grdo razčkalil g. Matevž Dušič, posestniškega sina na Ločici, pošta Polzela, obžalujem vse zelitev, da je proti placištu 200 dinarjev v prid Orlovskega odseka na Polzeli in zastopniških stroškov odstopil od obtožbe.

Breg, dne 11. septembra 1926.

1277
Leskošek Ivan.

Prodaja kleti.

Proda se iz proste roke vinska klet, stojeca na parceli št. 53, pašnik vl. št. 17 d. o. Zavrč, s cementom obokana, 12 m dolga in široka, z 11 velikimi praznimi sodi v skupni cenični vrednosti 32.822.10 din.

Predmet naj se ogleda na licu mesta.

Kupne ponudbe se stavljajo upravitelju konkurzne mase Franca Čučeka dr. Vekoslavu Kukovcu, odvetniku v Mariboru, Aleksandrova cesta 19.

1282
Dr. Kukovec kot upravitelj.

RESNICA
je, da kupite: češko sukno, volneno blago, hlačevino, tiskovino, platno, svilene in cajgaste rute, nogavice, srajce in drugo različno blago najboljše kakovosti po znižanih cenah samo v manufakturni trgovini

pri Franc Lenartu naslednik

BERGANT BENJAMIN, PTUJ, SRBSKI TRG ŠTEV. 2

poleg glavarstva.

1290

POZOR!

Kupujte samo prvorosten pridatek h kavi in takšen je naša prava domača „KOLINSKA CIKORIJA“

ki daje kavi dober okus, izdatnost in lepo barvo!

MALA OZNANILA

Učenec se sprejme s šolsko izobrazbo najmanj 6 razredov osnovne šole, star 14 do 15 let, močan in pošteni staršev, tudi preden in marljiv, pošten mlad trgovski pomočnik se sprejme pri tvrdki Valenčak v Velenju. 1251 2-1

Krojaški vajenec se sprejme pri gospodru Francu Sodinu, Maribor, Orožnova ulica 9. 1248 2-1

Krojaški vajenec, ne čez 15 let star z dobrim šolskim spričevalom se takoj sprejme pri Antonom Kosarju, krojaču, Maribor, Slomškov trg 5. 1260 2-1

Mlinarskega učenca sprejme: Filip Blümel, mlinarski mojster, Leskovec, pošta Slov. Bistrica. 1208

Majer se išče s petimi delavnimi močmi. Pilz Marija, Pesnica pri Mariboru. 1207

Sodarske pomočnike sprejme pri prosti hrani, stanovanju in pečili Fran Repič, sodar v Ljubljani, Kolizejska cesta 18. — Vajenec, ki je že nekoliko več tega dela, se istotam sprejme. 1218 4-1

Viničarja z družino najmanj 3 delavcev se sprejme. Prijave pri upravi veleposestva Herberstein, Ptuj (graščina). 1189

Plug in brana na prodaj. Studečni, Slomškova ulica 17. 1254

Laneno olje, pristno, garantirano čisto, se dobri v vsaki množini pri Franjo Šusteršču, Meljska cesta 31, Maribor. 1224 3-1

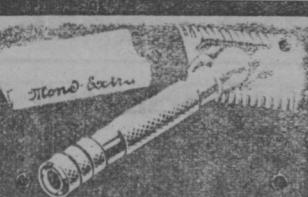
Oblačilno blago vseh vrst, zašito perilo, obleke v veliki izbiri in po ugodnih cenah dobite vedno v trgovini mešanega blaga Franc Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer. Zaloga vseh čevljarskih potreščin v najboljši kakovosti. Nakup jajc, masla, suhih gob in vseh poljskih pridelkov. 1256 2-1

Prodam posestvo pri glavni cesti v Jurjevskem dolu. Posestvo je z opeko krito in zidano, štale posebej; zemlje je 10 oralov in sicer: 3 orale njiv, pol orala sadenosnika, pol orala lesa in 6 oralov travnikov. Cena 65.000 din. Lastnik Gabrijel Bolnar, posestnik na Ročici št. 4, pošta Sv. Jakob v Slov. gor. 1191

Pletene jopice, bluze, oprsnike, rebce in sploh vso pleteno obliko za moške, ženske in otroke si najlaže izberete in nacenete kupite tam, kjer se izdeluje in to je edino v strojni pletarni Marije Vežjak v Mariboru, Vetrinjska ulica 17. Prodaja se na trgovce tudi na debelo. 1210

Jabolka

fina namizna in za prešo vagonse množine kupuje po najvišji cenah Skrbec, special. trgovina živil, Maribor, Gosposka ulica 5. 1255

DENAR
štedi in brije se sam! Dobri brivski aparat Din. 15, fin 24, zelo fin 33, jeklene britva 10, fina Solingen 20, poniklan lasostriznik 40, jeklene škarje 6, žepni nož 3.25, žlice, jedilno orodje kakor sploh vso jekleno robo prodaja v prvorstni kakovosti veletrgovina R. Stermecki, Celje, št. 24. Pišite takoj po ilustrirani cenik z več tisoč predmeti. Železniška vožnja se nakupu primerno povrne. Trgovci engros cene

SOLSKA

že za Din. 145.—
Lok za gosli
Din. 35.—
Etui za gosli
Din. 90.—
torbice Din. 50.—
Razpošljivate po celi državi SHS.

GOSLI

Vsa druga glasbila. Gramofoni ter gramofonske plošče po engros cenah. — Lastna specijalna pravljalnica.

Srebrne krone, goldinarje, zlatnike kupuje Urbanc, restavrator Narodni dom, Maribor. 1159

Brezalkoholna Producija v Ljubljani, Poljanski nasip 10, poslje vsakemu naročniku Slov. Gospodarja zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoj; ne bo vam žal!

863

Sode vseh velikosti ima vedno v zalogi Fran Repič, sodarsko podjetje v Ljubljani, Trnovo. Cene konkurenčno nizke. Postrežba točna. 1032 16-1

925

Hrastov, jesenov in orehov okrogli les kupuje proti takojšnjemu plačilu električna žaga M. Obran, Maribor, Tattenbachova ulica.

Jakob Golobič, kipar v Ljutomeru priporoča bogato zalogo nagrobnih spomenikov od marmorja in granita. Podobe za cerkve, kapelle in razpela za polske krize iz lesa in kamna. Izredno znižane cene. 1083 6-1

1231 3-1

Sprijeme se

: učenka :
z dežele za šivilsko obrt s popolno oskrbo v hiši, pod zelo ugodnimi pogoji. Naslov: H. Radolič, modni salon v Mariboru, Kettejeva ulica 3. 1264

Borova debla
8 m dolga od 16 do 24 cm premera kupim večjo množino za zimsko dobavo. Naslov v upravi. 1223 10-1

J. HOCHMÜLLER v MARIBORU
pri starem mostu juž, breg Drave. Po nizki ceni dobite najboljše otroke in prgo. 1026 12-1

1233 10-1

— Ostanki po lastni ceni. —

V zalogi velikanska izbira štofov, cajgov, svilenih rebasov, predpasnikov, srajc, otroških oblek ter vsakevrstnih nogavic.

Ako res hočete šparati in poceni kupiti, potem se prezgajte in pridite k

Amerikancu v Celje pri farni cerkvi

FOTOGRAF JAPELJ
Maribor, Aleksandrova cesta 25,
društva, šole itd. znaten popust.
971

Novo!

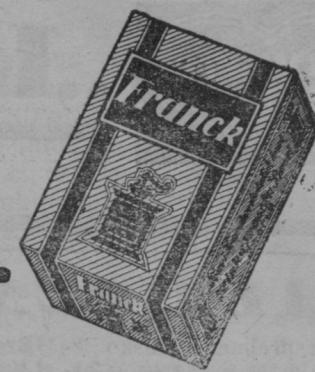
**Kakor je delala že Vaša stara mati.
bilo je pravilno.**

Kuhala ie svojo kavo samo s

Pravim Franckovim Kavnim pridatkom.

Ta je danes še vedno tako fin kakor izvrsten pridatek
K zrnati in žitni kavi ter bo, to tudi zmeraj ostal.

Najboljše in zelo trpežno blago

na vsele in ženske obleke, sukno, hlačevino, volneno blago,
platno, cefir, nogavice, gotove obleke in perile
kupite najcenejše le v trgovini

J. N. Soštarč Maribor

Aleksandrovova cesta 18.

RE S N I C A

je, da kupite: češko sukno, volneno blago, hlačevino, tiskovina,
platno, svilene in cajgaste rute, nogavice, srajce, čevlje in druge
različne blago najboljše kakovosti po znižanih cenah same v
manufakturini trgovini

„Pri solncu“

Za obilen obisk se priporoča:

K DROFENIK, CELJE, GLAVNI TRG 9.

MARTIN SUMER, KONJICE

Kdo hoče lepo in dobro oblečen biti, mora v Konjice hiteti; tam
se trgovini Sumerjevi, se blago jako poceni dobi, Za obilen obisk
se uljudno priporočam!

Vinske sesaljke

Ia paragumene vinske cevi, medene in lesene pipe, žvezlene trakove na juti in azbestu nudi po najnižji dnevni
ceni 1223

Z. TONEJC, trgovina vinarskih potrebščin, MARIBOR,
samo Aleksandrovova cesta 35.

Priporoča se TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU.

Za poljske križe
si mnogi želijo Kristusove podobe (korpus). Da
ustreže ljudem, jih je oskrbela Tiskarna sv. Cirila v
Mariboru, kjer se dobijo po sledečih cenah: 65 cm ve-
liki po 550 D, 75 cm veliki po 560 D, 80 cm veliki po
700 in 800 D, 90 cm veliki po 80 D, 100 cm veliki po
950 D in po 1280 D, 120 cm veliki po 1700 D.

Stenski križe
z leseno podobo (korpusom) stanejo Velikost 20 cm
po 42 in 77 D, 25 cm po 55 in 90 D, 30 cm po 77 in
100 D, 35 cm po 96 in 115 D, 40 cm po 140 D.

Stenski križe
s kovinasto podobo stanejo v raznih velikostih po
4, 12, 18 in 24 D.

Stoječi križe
s kovinasto podobo stanejo v raznih velikostih in iz-
peljavah po 22, 24, 28, 30 in 36 D.

Izpeljava je zelo okusna in solidna ter se toplo pri-
poroča, da si vsak, kdor križe potrebuje, iste kupi v
Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Belak & Inkret, Celje

Prešernova ulica 3

Električne inštalacije

telefonske, zvončne in signalne
naprave, Radio-antene. Popra-
vila transformatorjev, genera-
torjev, motorjev, raznih apa-
ratov itd.

kakor tudi vsa v to stroko spadajoča popravila se izvrši-
točno in solidno, z večletno garancijo. Cene konkurenčne.

Informacije, proračuni, načrti vedno na razpolage.

Vodovodne inštalacije
naprava modernih higijeničnih
kopalnih sob, klosetov. Toplo-
vodne naprave, centralne kur-
jave, popravila centralnih kur-
jav, kotlov, armatur, sesalk itd.

Denar naložite

na najboljše in najvarnejše

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru,
Stolna ulica 6. I.I.I.I. Stolna ulica 6

obrestuje branilne vloge brez odpovedi po 8%,

na trimesečno odpoved po 8%.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Podružnica Maribor.

V lastni, novozgrajeni palači, Aleksandrovova cesta 6, pred frančiškansko
cerkvio.

Izvršuje vse bančne posle najkulantnejše! — Najvišje obrestovanje vlog na
knjižice in v tekočem računu.

Pooblaščeni prodajalec srečk drž. razr. loterije.

Somišljeniki, širite naš list!

